



- ⊕ **Gastronomia:** La Festa del Trinxat de la Cerdanya
- ⊕ **Exposicions:** Max Beckmann al CaixaFòrum de Barcelona
- ⊕ **Festivals:** Festival de Jazz de Terrassa



ENTREVISTA OLIVIER PETER

‘Els presos d’avui poden ser els presidents de demà’

VÍCTOR SERRI

ANÀLISI

Les eleccions a Sardenya que poden capgirar el sobiranisme

ENTREVISTA ANNA SALLÉS HISTORIADORA

‘Quan veig els presos al Suprem penso en la Santa Inquisició’

Avui, 23 de febrer de 2019, Jordi Cuixart i Jordi Sànchez fa 495 dies que són a la presó, Oriol Junqueras i Joaquim Forn 478 i Carme Forcadell, Dolors Bassa, Raül Romeva, Josep Rull i Jordi Turull en fa 368



EL RIC: REFERÈNDUM D'INICIATIVA CIUTADANA

MERCÈ IBARZ



Dissabte 17 a París, catorzè dia de desfilades de les Armilles Grogues a la capital francesa. M.I.

El moviment francès de les Armilles Grogues el demana, demana un referèndum

Dissabte passat a París: el catorzè dissabte de la desfilada de les Armilles Grogues a la capital. No se'n pot dir manifestació, tampoc concentració: els convocants no avisen prèviament per on aniran ni tampoc caminen ni s'estan en grups compactes, no juguen a quants som sinó al fet pur i simple de 'hi som'. Tampoc no avisen la policia ni les autoritats per on aniran. La jornada acabaria amb titulars d'antisemitisme arran dels atacs verbals d'uns desfiladors (en podem dir així?) contra un conegut filòsof d'origen jueu, que no ha volgut fer la bestiesa més grossa i no n'ha presentat queixa judicial.

Durant el matí la cosa no s'havia escalfat gaire. Érem en un bar de barri prop de l'avinguda del General Leclerc, aquell que va entrar el 24 d'agost de 1944 a alliberar París amb la Nou, la companyia de xoc de la seva Segona Divisió Blindada, formada per republicans espanyols, fet escamotejat de manera persistent a França (per saber-ne més, podeu llegir **això**; també hi ha un llibre d'Evelyn Mesquida, del 2008, no pas d'abans).

Ho veia per la tele a l'hora de dinar. El bar tenia connectada la LCI, una cadena d'informació contínua. Les Armilles



Armilles... grogues? A mi em semblen verd festuc lluent. El groc és un color ben precís, però, vaja, no hi ha res a fer i en Armilles Grogues es queden: no és l'única cosa que compartim uns i altres



No només compartim el groc, també volem tots plegats un referèndum

eren al Setè, el barri del Champ de Mars, de la Torre Eiffel. Em va cridar l'atenció el destacat escrit a la pantalla, que podeu veure a la foto que acompanya aquest article i que tradueixo: 'El RIC és molt important per a la continuació del moviment' i que acabava de dir Éric Drouet, camioner de trenta-quatre anys, un dels portaveus reconeguts d'aquest moviment polimorf. El veterà periodista J. P. Quiñonero, corresponsal des de fa més de trenta anys a la capital francesa, fotògraf de carrer que no es perd cap manifestació, parla en les seves cròniques de manera persistent de les Armilles com d'una franquícia, que aplega gent molt i molt diferent, arrelada sens dubte en el malestar social del que aquí se'n diu la França profunda.

Armilles... grogues? Fluorescents seria més propi, a mi la veritat és que em semblen verd festuc lluent. El groc és un color ben precís, però, vaja, no hi ha res a fer i en Armilles Grogues es queden: no serà l'única cosa que compartim uns i altres, com veurem al paràgraf següent.

Vaig preguntar què volia dir RIC als dos amics, homes grana-dets, que dinaven en un angle del davant, l'un d'esquena a la tele i l'altre que la podia veure. S'ho van pensar un moment, van recordar les paraules de la sigla i l'un va informar: Referèndum d'Iniciativa Ciutadana. Ah. Amb la meua companya de taula i de viatge, la fotògrafa Carme Esteve, ens vam mirar. No només compartim el groc, també volem tots plegats un referèndum.

Iniciativa Ciutadana. Bé. Diderot vetlla per nosaltres, vaig pensar, mirant pel mòbil la foto que havia fet al mestre la nit anterior a la plaça de l'Odéon, al boulevard de Saint-Germain-des-Prés on el filòsof, escriptor i enciclopedista té l'estàtua que el recorda. A França la tradició republicana que arrenca



‘La revolta de les rotondes’, de Florence Aubenas, reportera de Le Monde, és fins ara segurament la millor crònica de les arrels d’aquest moviment polimorf sorgit a la França profunda



Sí que trobo remarcable que els referèndums estiguin adquirint, al segle XXI, la significació que tenen en contextos ben diferents

de la Revolució, aquella que va guillotinar la monarquia, les paraules ‘poble’ i ‘popular’ (entre més) tenen mala reputació, només les fan servir els lepenistes i els seus líders i similars de dreta extrema. Aquí es parla de ciutadania. Bé.

Florence Aubenas va publicar a mitjan desembre a Le Monde el seu excel·lent reportatge, a peu de carretera, sobre ‘**La revolta de les rotondes**’, sorgida a la França profunda. No conec prou el moviment Armilla per a dir-ne més. Sí que trobo remarcable que els referèndums estiguin adquirint, al segle XXI, la significació que tenen en contextos ben diferents. ¿És la ‘tercera dimensió’ de la democràcia, de què es pot sentir parlar i llegir-ne coses arran del centenari de la mort de **Rosa Luxemburg**, la mooolt oblidada fins ara política, teòrica i feminista de la sufocada revolta espartaquista alemanya de qui ben poc s’ha volgut saber perquè, ja se sap, van perdre?

Un taxista es planyia després, cap a quarts de vuit, quan les Armilles ja havien plegat però encara hi havia carrers tallats per la policia: on anirem a parar: aquesta gent no són com els sindicats que fan saber d’antuvi l’horari i l’itinerari de les protestes, i ca, no ho fan pas, no. I catorze setmanes seguides, en dissabte, és massa. A sobre, l’endemà, diumenge 17, també se’ls trobaria per París, perquè havien decidit, les Armilles, celebrar el tercer mes seguit de protestes. Home, vaig fer, cadascú protesta com millor creu que pot fer efecte. Sí, mira, va fer l’home. Passàvem pels Invalides, al costat de l’escola militar, en el mateix barri de les Armilles d’aquell dia, l’impressionant complex arquitectònic del segle XVII creat com a residència reial per a soldats i militars francesos retirats, invàlids o gent gran, on avui hi ha diverses instal·lacions museístiques i religioses, així com diferents serveis i dependències per a antics combatents. No vaig dir res més, mentre el taxista, negre, es dolia. ■

AMB LA TARONJA VALENCIANA I, PER TANT, CONTRA EL PP

NÚRIA CADENES



Les millors taronges del món es venen al Cabanyal.

ALBERT SALAMÉ

«Ara, a Madrid, es fan la foto inútil aviam si torna a colar. Com si no recordéssim d'on és que plora la criatura. Com si haguéssim oblidat que l'any 2016 la gent del PP va votar a favor de l'acord que ampliava la importació de taronges i mandarines sud-africanes»

Les millors taronges del món es venen al Cabanyal. Cal anar-hi d'hora, si és dissabte, perquè és un secret conegut, i volen: si t'hi encantes, a mig matí ja no en queda ni una per mostra.

Són allà al mercat, a la banda de fora, on hi ha els llauradors que venen directament els productes de la terra. Quan és època de faves, faves. Saludar la tornada del bon temps amb les primeres tomates. O les nespres, de cop, que anuncien que aviat hi haurà de tot. Coses així. I després, quan el fred comença a treure el nas i ens hem asserenat de caquis i magranes, les taronges. Una mica verdes encara, i què? Passada l'embaforiment de l'estiu, tot tan de préssec i maduixot, s'agraeix aquesta acidesa que et prepara per a les dolçors que vindran, ara de seguida, quan per fi te les podran oferir al seu punt.

Acabades de collir.

Jo em pensava que les millors taronges del món es venien a València, al Cabanyal, en aquesta parada que us dic, fins que me'n vaig anar a viure a Torrent, que també és Horta, una



I sí, són les millors taronges del món.

Les que ara el mercat rebutja.

Les que es podreixen als bancals.



El pitjor de tot és que la memòria sigui tan curta que els permeti d'aconseguir titulars com aquell que deia, arran d'aquesta seva darrera gesticulació senatorial, que havien aconseguit 'la unitat en defensa de la taronja valenciana'

mica més cap al sud. I hi vaig trobar els portals fantàstics que s'obren al matí i que creïlles i cebes i carxofes i carabasses i tot. Taronges també, és clar. Quan n'és el temps. I tan bones com aquelles que enyorava del Cabanyal.

Perquè no era cosa d'un llaurador sol, sinó de molts. De la terra. D'aquesta horta esplèndida que encara tenim. Maltractada, menystinguda, empetitida i capaç d'oferir-nos aquest tresor olorós de vitamines.

No tenen la pell lluent de ceres ni porqueries, n'hi ha de grosses i de mitjanes i de tot i s'ofereixen tal com són, esplèndides i gustoses i sense filtre d'instagram.

I sí, són les millors taronges del món.

Les que ara el mercat rebutja.

Les que es podreixen als bancals.

La història és coneguda i trista: aquesta temporada cítrica ha vist com prenia cos l'amenaça i els arbres romanen impassibles als camps sense que ningú tingui esme de recollir-ne els fruits. Perquè hi ha problemes de fons que cal resoldre, sí. Però, sobretot, perquè el mercat europeu ha quedat més que cobert, saturat, per les taronges i mandarines que arriben de Sud-àfrica. No només de Sud-àfrica però sobretot de Sud-àfrica, amb aquella cosa tan ecològica i tan sostenible que és fer venir de l'altra punta del món els productes que ja es conreen aquí. I que no són millors que els d'aquí. Però que són més barats.

Ara, en fi, quan el mal ja està fet, tot són cops de pit i proclames, amplificades per la fal·lera electoral. I diu que l'altre dia els representants del PP al senat espanyol hi van presentar no sé quina moció i vinga la foto i la gesticulació perquè ja se sap que quan arriben falles ells han de dur les trenes i els saragüeis i dir mascletá i brofegá i tot amb accent tancat perquè és una disfressa. Muy valencianos y mucho valencianos, són.

Quina poca vergonya.

El pitjor de tot, però, no és pas la barra que exhibeix la dreta espanyolista, presentant mocions a Madrid que 'insten' i 'reclamen' i 'demanen' i patim patam. El pitjor de tot és que la memòria sigui tan curta que els permeti d'aconseguir titulars com aquell que deia, arran d'aquesta seva darrera gesticulació senatorial, que havien aconseguit 'la unitat en defensa de la taronja valenciana'.

Ells.

En defensa.



El mateix partit que va votar a favor de l'acord Unió Europea – Sud-àfrica per a la importació de taronges i mandarines



A Sud-àfrica, a més a més, estan augmentant molt ràpidament les plantacions de tarongers i mandariners

Els.

El PP.

El mateix partit que va votar a favor de l'acord Unió Europea – Sud-àfrica per a la importació de taronges i mandarines.

Ara, a Madrid, es fan la foto inútil aviam si torna a colar. Com si no recordéssim d'on és que plora la criatura. Com si haguéssim oblidat que l'any 2016 les organitzacions de llauradors ja van avisar del desastre que arribaria. L'any 2016, sí, quan la gent del PP va votar a favor de l'acord que ampliava la importació de taronges i mandarines sud-africanes. Si fins aleshores arribaven a Europa durant els mesos en què aquí no n'hi havia producció (perquè, i no sé si aquesta és una altra història o la mateixa, és que ens és imprescindible menjar maduixots al gener i taronges al juliol, tanco parèntesi), ara, per culpa del maleït acord aprovat amb els vots del PP, el període permès s'amplia fins al 30 de novembre.

I ha estat un cop que s'ha fet notar.

A Sud-àfrica, a més a més, van augmentant molt ràpidament les plantacions de tarongers i mandariners. Que ja han començat a saturar el mercat. Que es tracten amb productes prohibits a la Unió Europea. Que no passen els mateixos controls. I que, tal com estableix l'acord que van signar els europarlamentaris del PP, d'aquí a set anys, el 2026, ja podran entrar sense aranzels ni pautes.

No, als del PP no els importen gens les conseqüències que el seu vot ha tingut sobre el camp valencià. No els importa gens la terra ni els importen gens els valencians. Ni la llengua. Ni la història. Ni el futur. Ni res.

És important desemascarar els pocavergonyes, sí. Per simple justícia. I perquè deixin de fer mal. 🇪🇺

ARRIMADAS LEGITIMA PUIGDEMONT

PERE MARTÍ



El grup parlamentari de Ciutadans a Amer, poble natal de Carles Puigdemont. ACN

La seva visita a Waterloo reconeix institucionalment la figura del president a l'exili i contribueix a internacionalitzar el procés · L'avançament electoral limita la primera reunió bilateral del Consell amb el govern espanyol · Catalunya Nord rebrà amb protestes Pedro Sánchez

TEMA DEL DIA

Campanya. Si no hi ha cap sorpresa de darrera hora, Albert Rivera ungirà Inés Arrimadas com a candidata de Ciutadans a les eleccions espanyoles. La cap de l'oposició fa el salt a la política espanyola perquè Rivera la considera una peça clau, després d'haver aconseguit un bon resultat a les eleccions andaluses, en què Arrimadas va fer tota la campanya com a filla de Jerez de la Frontera. L'èxit d'Andalusia l'ha projectada com un dels noms més potents de Ciutadans a escala estatal. La cap de l'oposició a Catalunya sap que no tornarà a repetir un resultat com el del 21-D del 2017 i el seu recorregut polític al parc de la Ciutadella es limita a muntar un xou al parlament cada quinze dies a la sessió de control al

president i dedicar els caps de setmana a passejar-se per comarques buscant una violència que legítimi el seu discurs victimista però que no troba mai.

L'estratègia d'ulsterització de la política catalana que volia Ciutadans ha fracassat. L'única cosa que ha aconseguit és reunificar el vot espanyolista i deixar el PP al llindar de l'extraparlamentarisme. Si Arrimadas va a Madrid, se li obre la porta d'un ministeri, perquè el partit de Rivera està en condicions de pactar amb el PP o amb el PSOE, encara que ara digui que no per no perdre cap vot útil en favor del PP o Vox. Si guanya Pedro Sánchez, l'endemà de les eleccions, Albert Rivera s'oferirà a la porta de la Moncloa. I el PSOE no descarta un govern



La seva visita a Waterloo reconeix institucionalment la figura del president a l'exili i contribueix a internacionalitzar el procés



L'estratègia d'ulsterització de la política catalana que volia Ciutadans ha fracassat

amb Ciutadans, perquè tindria menys costos que no pas pactar amb un Podem en caiguda lliure i els independentistes, que tornaran a posar damunt la taula condicions que els socialistes no volen afrontar. I si el tripartit de dretes suma, Ciutadans serà el soci clau per al futur govern amb el suport de Vox. En tots dos casos tocaran govern, i Arrimadas es posa a primera fila.

L'únic obstacle que tenia era el cap de llista de Barcelona, Juan Carlos Girauta. Però Rivera ja ha mogut peça i l'ha col·locat de cap de llista per Toledo. El relat oficial és que Girauta se'n va viure a Toledo perquè fugí del 'setge independentista', però la realitat és que hi va a reforçar una demarcació on Ciutadans va perdre tres diputats a les eleccions espanyoles del juny de 2016. Tres diputats que havia aconseguit només uns mesos abans, a les espanyoles del 20 de desembre de 2015. En sis mesos, va perdre 17.000 vots. Amb Girauta, que fa poc

que s'ha llogat un pis a Toledo, Rivera vol assegurar-se aquests tres escons per ser clau després de les eleccions del 28 d'abril.

Sense Girauta a Barcelona, Arrimadas té via lliure per a començar la seva carrera estatal. Si finalment és candidata, començarà la campanya electoral a Waterloo, on anirà diumenge per dir al president Carles Puigdemont que la República no existeix. Li ho dirà des del carrer, perquè no ha acceptat l'oferta que li ha fet Puigdemont de reunir-s'hi amb normalitat. És una altra de les característiques de Ciutadans: lamenta la fractura però no acceptar mai el diàleg, ni amb Puigdemont, ni amb Quim Torra ni en una taula amb tots els partits polítics catalans. Seure a dialogar desmentiria el seu relat. Però Arrimadas no s'adona que anant a Waterloo legitima la figura del president Puigdemont, li reconeix l'autoritat i contribueix a la internacionalització del procés català que tant l'indigna. Per això, avui el govern del PSOE s'ha queixat tant, i fins i tot el PP ha criticat la visita.

MÉS QÜESTIONS

L'avançament electoral limita la primera reunió bilateral del Consell amb el govern espanyol. La Generalitat i el govern espanyol han fet a València la primera comissió bilateral que mantenen des que l'any 2000 es va crear aquest òrgan de coordinació. La recent suspensió del pressupost al congrés espanyol, que garantia prop del 10% de les inversions de l'estat al País Valencià, ha rebaixat les grans expectatives que s'havien posat en la trobada. Malgrat que s'ha abordat la millora del finançament, la ministra de Política Territorial espanyola, Meritxell Batet, ha condicionat la possibilitat de millores al resultat de les eleccions espanyoles del 28 d'abril. Batet ha avançat que la ministra d'Hisenda, María Jesús Montero, es reuniria amb el president de la Generalitat, Ximo Puig, la setmana vinent per cercar solucions 'de manera immediata' a un dels compromisos que ha quedat a l'aire per la no-aprovació

del pressupost: la condonació dels 373 milions de deute de la Marina. Amb tot, la comissió ha permès de tancar alguns acords i ha derivat en l'anunci de diversos projectes conjunts, segons Ximo Puig, que ha qualificat la trobada de 'fructífera'. Entre les iniciatives, destaca el desenvolupament del parc de Sagunt II –l'ampliació de l'àrea industrial i logística del Camp de Morvedre– i el projecte de 1.036 habitatges per a lloguer social a Manises, Silla, Torrent i València. En matèria d'agricultura, també s'ha anunciat una reunió el 7 de març amb el sector citrícola, les comunitats autònomes productores i el govern espanyol per a proposar mesures de xoc per a ajudar els agricultors afectats i defensar els seus interessos.

Compromís i Més per Mallorca reeditaran la candidatura Primavera Europea amb noves formacions d'esquerres d'arreu de l'estat espanyol. La seu de Compromís ha acollit avui una reunió de representants de la formació valencianista amb organitzacions d'arreu de l'estat espanyol per tal d'estudiar la possibilitat de conformar una candidatura plural per a les eleccions europees. A aquesta primera reunió de treball a la plaça del Pilar, hi han assistit representants de la Chunta Aragonesista, Més per Mallorca, En Marea, Nueva Canarias, Partido Castellano, Unidad del Pueblo Leonés, Coalición Caballas, Equo Andalucía – Iniciativa Andalucía, Izquierda Andalucista i Verds País Valencià. Tal com ha explicat la secretària d'organització de Compromís, Amparo Piquer, era una primera reunió de contacte, de treball, per a reeditar la coalició europea de fa cinc anys, Primavera Europea. Durant la reunió s'ha parlat del nom de la candidatura i de la manera com es conformarà la coalició. En declaracions als mitjans prèvies a la reunió, Piquer ha explicat que l'objectiu era fer una coalició 'plurinacional, d'esquerres, progressista, feminista i ecologista amb organitzacions d'arreu de l'estat espanyol'. Les formacions que integraran la candidatura europea són les mateixes que

el 2014, però s'hi podrien incorporar En Marea, Iniciativa Andalusia i Izquierda Andalusista, a més de Més per Mallorca, que ja es va confirmar fa uns dies.

El govern espanyol aprova 'in extremis' el Règim Especial per a les Illes Balears. Amb dos mesos de retard, el govern espanyol ha aprovat el Reial Decret Llei que



La xifra. 33 combois més reforçaran el metro nocturn de València per millorar la freqüència de pas

permetrà d'activar el nou Règim Especial de les Illes Balears (REIB). El futur règim implicarà el blindatge del descompte del 75% per a residents i les inversions per a compensació de la insularitat, xifrades en uns 150 milions, segons el govern balear, no dependran del pressupost estatal. Pel que fa a les mesures fiscals, que neixen d'un futur avantprojecte de llei, hauran d'esperar al nou govern de l'estat, que sortirà de les eleccions generals del 28 d'abril. L'eix central del REIB és el fons d'insularitat, que, segons el govern espanyol, representa uns 150 milions anuals d'inversions a les Illes. El pressupost general de l'estat el dotarà d'una partida en cada exercici. Una comissió bilateral decidirà dues vegades l'any en quins projectes o convenis s'inverteix l'aportació espanyola. Amb una sèrie de fórmules comptables, se situarà les Illes a la mitjana de la inversió territorialitzada. I si els diners no es poguessin gastar l'any previst, s'afegiran als recursos dels anys següents. Pel que fa al transport de mercaderies, es fixa la bonificació del 65% per a les exportacions i el 60% per a les importacions. El transport públic per carretera passa a considerar-se servei públic essencial. Un altre punt clau del REIB és l'aposta energètica, amb preus regulats similars als de la península, l'opció per les renovables i el compromís de l'estat espanyol d'instal·lar nous cables elèctrics submarins entre les Illes i la península. L'acord del REIB es revisarà cada cinc anys.

recoregut farà finalment Sánchez. Hi donen suport diverses entitats nacionalistes nord-catalanes, i el vice-president del Consell Departamental dels Pirineus Orientals, Nico Garcia, ha fet una crida a mobilitzar-se en contra de Sánchez perquè 'empresona els responsables de la societat civil i els electes del poble que compleixen el mandat rebut dels electors'.

La vaga general del 21-F va afectar el transport a Andorra. La vaga general d'ahir a Catalunya va afectar Andorra, sobretot en el transport de passatgers i mercaderies. El transport se'n va ressentir durant el matí, principalment pels talls de carretera que hi va haver a la Seu d'Urgell i a Martinet. Andbus (que viatja fins a l'aeroport de Barcelona) va informar que els serveis compresos entre les nou del matí i la una del migdia havien patit retards de vint a cinquanta minuts. Els autobusos es van haver d'aturar perquè els manifestants havien tallat la N-260. També el servei de les set del matí va haver de passar per camins fins a Arfa perquè les autoritats catalanes no podien assegurar el pas per la capital de l'Alt Urgell. Amb tot, des de la companyia, Albert Vinseiro va dir que no tenien constància que cap passatger perdés el vol. El tall a la Seu d'Urgell també va afectar dos autobusos d'Alsa que feien la línia entre Barcelona i Andorra. Concretament, els serveis que havien d'arribar a les 10.30 i a les 11.40 hores al Principat van arribar-hi una hora més tard.

LA XIFRA

33 combois més reforçaran el metro nocturn de València per millorar la freqüència de pas, segons la consellera d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori, María José Salvador

TAL DIA COM AVUI

El 22 de febrer de 1931, Francesc Macià va tornar de l'exili a Bèlgica i França per haver encapçalat els fets de Prats de Molló. Només faltaven dos mesos per a les eleccions municipals i la tornada de Macià va accelerar-ho tot.



Francesc Macià. ARXIU

Catalunya Nord rebrà amb protestes Pedro Sánchez. El president espanyol, Pedro Sánchez, té previst de visitar Cotlliure i Argelers aquest diumenge per homenatjar el poeta Antoni Machado i els republicans que ara fa vuitanta anys van haver de fugir a l'exili. De moment, encara no s'ha confirmat quina autoritat francesa hi participarà, però en un primer moment s'havia parlat del president francès, Emmanuel Macron. El comitè de solidaritat amb els presos polítics i exiliats ha convocat una protesta que començarà a les deu a l'estació de Cotlliure, perquè encara no se sap quin

OLIVIER PETER

‘Els presos d’avui poden ser els presidents de demà’

Entrevista a l’advocat internacional de Jordi Cuixart



VÍCTOR SERRI

ANDREU BARNILS

Olivier Peter és un dels advocats de Jordi Cuixart, i també d’Anna Gabriel. Aquest jove suís especialitzat en la defensa dels drets humans davant el Tribunal d’Estrasburg va entrar a la defensa de Cuixart per donar-li un caràcter internacional i polític. Dijous passat, era a Madrid per seguir el testimoni del seu client. VilaWeb el va poder entrevistar en un dels bars que hi ha a prop del Tribunal Suprem mentre dins la sala parlava Santi

Vila i a Catalunya es vivia una jornada de vaga. En aquesta entrevista, Olivier Peter dóna molta importància a la mobilització popular per a desencallar el cas català, perquè creu que no se solucionarà pas tot als tribunals.

—Fem l’entrevista a un bar a tocar del Tribunal Suprem de Madrid. Expliqueu com heu arribat fins aquí, si us plau.

—Ahir [dimecres] a la nit vaig veure que Carles Mundó començava a declarar a

dos quarts de vuit del vespre, en contra de la llei de procediment espanyol, que diu que les vistes han d’acabar a les vuit. I em vaig adonar que a Jordi Cuixart li podia tocar avui. El bitllet d’avió l’he comprat fa unes poques hores. Quedava un sol seient. A Suïssa tot això no passaria. Primer, per respecte als acusats. I després, per respecte als advocats. Així no es poden preparar correctament les vistes. El primer dia ja em vaig presentar al Suprem i no em van deixar entrar,



La gestió del calendari no respon a criteris jurídics, sinó polítics



Cada dia que Jordi Cuixart passa a la presó és una ofensa per a l'opinió pública internacional

ni tan sols de públic, i em van fer fora. Això a Suïssa tampoc no es permetria. La manca de respecte a les defenses mostra caràcter ideològic. Dit això, jo tampoc sé si podria ajudar gaire més. Cuixart està molt ben representat. Molt. Joestic a la línia internacional. Volia ajudar des de la sala i dijous no va poder ser. Veurem avui, o el dia que declarar.

—Aquests dies, quins detalls del judici heu vist que us hagin fet pensar ‘això em serà útil per al Tribunal d'Estrasburg’?

—La gestió del calendari no respon a criteris jurídics, sinó polítics. En particular, el canvi de dates de testimonis. Amb detalls com aquests, es nota el caràcter arbitrari del procediment. Darrere la cara garantista del tribunal, hi ha una voluntat política. I se'ls hi escapa. Al judici d'Arnaldo Otegi, la jutgessa Àngela Murillo li va dir: 'Ja sabia què em respondria'. Marchena guarda més les formes. Però em demano si Murillo i Marchena voten el mateix partit. Hi haurà moltes ocasions d'explicar el control per darrere d'aquest tribunal. Ho sabem. En tenim indicis. I ho veurem més.

—Sou expert a Estrasburg. Tesi: Estrasburg dirà missa. I Espanya no caldrà que compleixi res.

—El govern espanyol no té opcions. Té l'obligació, davant la comunitat internacional, de complir. Això es guanyarà a Estrasburg, segurament, sí. Però fixeuvos, el cas Otegi és cridaner. Estrasburg va arribar quan Otegi ja havia passat anys a la presó i era lliure. Estrasburg és important per a la història. Però els problemes actuals s'han de solucionar ara.

—I això com es fa, en el cas que ens ocupa?

—Políticament. Crec que aquest cas és polític, i per tant s'haurà de resoldre políticament. I aquí la mobilització popular és la clau. Mobilització popular, diàleg i acords. Avui [dijous] és un dia important. Per a la defensa de Cuixart, és molt important la vaga general. Donaria molta força declarar en un dia de vaga general. Estrasburg és una forma

de pressió, i l'exercici del dret de manifestació passa pels tribunals. Però no únicament. Els drets fonamentals també s'aconsegueixen per la via de la mobilització. Com el dret d'autodeterminació. O el de manifestació. Com diu Cuixart, el dret de vaga es guanya fent vaga. I el de manifestació, manifestant-se. I és lluitant al carrer, i als tribunals, com es defensen els drets i s'implementen.

—A Cuixart també se'l defensa davant de l'ONU. Com va la demanda presentada en nom seu davant el Comitè de Drets Humans?

—No puc donar-ne detalls, perquè no l'he presentada jo personalment. Preparem el camí a Estrasburg. I anem informant les autoritats internacionals de les vulneracions que hi ha aquí. I les reaccions són importants. De moment, Amnistia Internacional, l'Organització de Juristes Internacionals, l'Organització Mundial Contra la Tortura, tots els pesos pesants de la comunitat internacional s'han posicionat no tan sols reclamant un judici just, sinó que diuen que aquesta acusació és arbitrària i que les acusacions haurien de caure. Entre la posició que demana fiscalia i la de les organitzacions internacionals, hi ha disset anys de diferència. Uns en demanaven disset i els altres, cap. Jo no havia vist un cas tan bèstia i clar, a Europa. I diria més. Ha entrat un govern que pretén ser socialista i garantista dels drets fonamentals i demana vuit anys de presó. La diferència entre organitzacions com Amnistia Internacional i el govern del PSOE és aquesta: vuit anys de presó. Cada dia que Jordi Cuixart passa a la presó és una ofensa per a l'opinió pública internacional.

—On vau conèixer Jordi Cuixart?

—Jo el vaig conèixer a la presó. Cuixart és a la presó per les seves idees. I està preparat per a pagar un preu individual pels drets col·lectius. Té el perfil d'aquestes persones que permeten que el moviment sigui més ampli. Si avui tenim drets, és gràcies a persones com Jordi Cuixart.

—Després d'uns dies de judici, on creieu que podrien haver incidit més les defenses?

—No critico mai la feina dels meus companys. Crec que ho han fet molt bé. Jo estic molt orgullós de compartir la feina amb Benet Salellas, Marina Roig i Àlex Solà. En tres setmanes he après més que no pas en anys d'experiència.

—Com creieu que acabarà aquest procés?

—Crec que hi ha una sentència que ja és escrita. I des de fa temps. Però la dignitat, unitat i força dels acusats aquests dies canvia les relacions de força i l'opinió pública de l'estat espanyol. Una opinió pública espanyola agredida per una campanya increïble de desinformació. I els acusats demostren la veritat, la realitat. I com deia, entenc que la mobilització popular, com ara la vaga, que ha estat potent, és un senyal que les relacions de força canvien. I per últim, hi ha una dada objectiva que podem valorar. El resultat de les eleccions espanyoles de final d'abril. I veurem el nou govern. No podem preveure tots els factors. Però sí que hem de preveure possibles situacions.

—La sentència és escrita. Quants anys calculeu?

—La sentència és escrita, i és emprendre la direcció política i social del moviment independentista català per debilitar-lo. I aquesta estratègia, que es pensaven que seria positiva, ara veuen que els porta a una posició de blocatge. I es troben que el moviment independentista no està afeblit, sinó reforçat. Entenc que el moviment té molta més força. Cuixart, Sánchez, Junqueras avui tenen més força.

—Hi ha algunes intervencions d'aquests dies que, la veritat, no sé si acaben de reforçar el moviment, políticament parlant. I des del respecte.

—Crec que la situació d'algunes persones ha estat molt difícil. De tots. Han passat temps molt durs a la presó. Aïllaments. Lluny de casa. Problemes de salut. No arriben aquí com tocaria. Hi

arriben debilitats perquè l'estat ho ha volgut. En les condicions que es troben, s'han defensat prou bé, trobo.

—Alguna cosa que volguéssiu afegir?

—Sí. Potser alguna gent està sorpresa perquè tenen els dirigents a la presó. Però fixeu-vos en casos històrics. Gandhi, a la presó. Dirigents de l'Amèrica Llatina que han acabat essent presidents han passat abans per la presó. Anys. Torturats. I n'han sortit amb força i legitimitat. De Gaulle va ser condemnat a mort. I mira. Amb perspectiva històrica es veuen, aquestes coses. Els alemanys han aixecat estàtues a soldats desertors de la II Guerra Mundial. Si mirem les coses amb perspectiva, els presos d'avui poden ser els herois de demà. Els presos d'avui poden ser els presidents de demà.

—Cuixart volia reforçar el caràcter polític del judici amb vós. Per què?

—Jo vaig tenir el privilegi de defensar Anna Gabriel, i el discurs va ser de defensar els drets fonamentals i de no negar el caràcter polític dels actes de Gabriel. I el caràcter polític de la persecució, també. A Suïssa no es donen extradicions per motius polítics. Potser en aquell moment vaig marcar una certa distància amb altres línies de defensa. Unes defenses que penso que són complementàries. Per una altra banda, jo he tingut alguna experiència en vulneració de drets fonamentals de l'estat espanyol. Si no m'erro, de les vuit condemnes del Tribunal de Drets Humans d'Estrasburg, en quatre hi som o en Benet Salellas o jo.

—Anna Gabriel. Pot estar tranquil·la?

—La persegueix una jurisdicció d'excepció, una fiscalia polititzada. I continua essent un símbol de l'oposició. Per a l'estat espanyol, encara és un objectiu. I si travessa la frontera, s'enfronta a un judici que no serà just. El risc hi és. No puc llegir el futur. Però el risc hi és. Que canviïn les acusacions un sector de la judicatura. I vull dir uns sectors. Perquè també hi ha una part de la judicatura espanyola ben correcta. Crec que Gabriel n'és molt conscient. ■



Aquesta estratègia, que es pensaven que seria positiva, ara veuen que els porta a una posició de blocatge



Si mirem les coses amb perspectiva, els presos d'avui poden ser els herois de demà

ANNA SALLÉS

‘Quan veig els presos al Suprem penso en la Santa Inquisició’

Entrevista a la historiadora i portaveu de les mobilitzacions unitàries contra el judici



ELISABETH MAGRE

ORIOL BÄBLER

Anna Sallés, historiadora i militant històrica del PSUC, ha fet la transició cap a l'independentisme, aquests darrers anys. Víctima de la repressió franquista, va ser presa política i condemnada mig any de confinament per rebel·lió. Actualment, és portaveu de la campanya unitària de mobilitzacions contra el judici del Tribunal Suprem contra el procés. Conversem amb ella sobre l'actualitat política, la repressió i la seva parella, Manuel Vázquez Montalbán.

—Què us ha semblat, fins ara, el judici contra el procés?

—La fiscalia i l'advocacia de l'estat donen voltes a la mateixa cosa. En cap cas, els acusats no van cometre els delictes pels quals se'ls jutja. L'1-O era una convocatòria a les urnes per a exercir el dret d'autodeterminació. Un dret legítim, per cert. Podem discutir si el resultat és vàlid, tenint en compte la repressió de l'estat, però el referèndum és legítim. Com a molt, al govern Puigdemont li poden imputar desobediència.

—Però s'insisteix en el relat de la violència.

—La violència, si de cas, la va exercir la policia, no pas els votants. Jo, l'1-O, vaig anar a votar amb normalitat. No vaig veure enlloc la cosa aquesta de les muralles humanes atacant els agents [riu]. La fiscalia pot dir el que vulgui, però no hi havia muralles i tampoc violència. Això és un judici polític. Van en contra de l'independentisme, evidentment, i contra les llibertats més fonamentals.

—Què penseu, quan veieu els encausats al banc dels acusats?

—Quan veig els presos al Suprem penso en la Santa Inquisició. És un escenari absolutament fora de norma. Aquell escut d'Espanya gegant, tots aquells senyors amb togues, les punyetes, la decoració barroca... Imagineu-vos que encara hi hagués el sant Crist que van retirar ara fa uns mesos! Tot plegat té un aire rònc.



Van en contra de l'independentisme, evidentment, i contra les llibertats més fonamentals



L'estat espanyol no claudicarà sense oferir resistència

—Com a antiga presa política, què us sembla que en ple segle XXI l'estat espanyol encara tingui presos polítics?

—L'existència de presos polítics demostra que la transició espanyola no és el pacte exemplar que ens expliquen. Tornem a reclamar drets i llibertats que creïem conquerits. Per això calen mobilitzacions unitàries i multitudinàries com les d'aquests dies. Hem d'anar més enllà de les diferències i objectius de l'independentisme i defensar els drets fonamentals propis de la democràcia. Jo mateixa vinc del PSUC i d'ICV, i no pas de l'independentisme militant. Cal créixer. Demostrar que, pel pacte de la transició, és impossible avançar en matèria de drets i llibertats a Catalunya.

—I com s'assoleix aquesta llibertat si el govern espanyol no vol pactar un referèndum?

—La campanya unitària de mobilitzacions no forma part de l'àmbit polític ni de les possibles negociacions entre la Generalitat i l'estat. Tampoc no sabem quin panorama deixaran les pròximes eleccions.

—Però el context actual empeny l'independentisme a la unilateralitat.

—Sigui com sigui, cal acumular forces per a qualsevol envit que es presenti. La democràcia sempre està per sobre de les lleis. Sabeu què hauria fet jo, després de l'1-O?

—No.

—Hauria convocat eleccions.

—Constituents o autonòmiques?

—L'adjectiu tant és. Els partits independentistes haurien arrasat.

—I després?

—No es pot obviar una majoria àmplia. Tanmateix, el full de ruta el deixo en mans dels polítics. De totes maneres, em sorprèn una cosa.

—Quina?

—Em sorprèn molt que els presos po-

lítics i els exiliats s'hagin sorprès per la brutalitat de la repressió de l'estat espanyol. Un senyor com Oriol Junqueras, que és historiador i sap quina és la història d'Espanya, ha de saber quina és la relació de l'estat amb Catalunya. No cal que anem al 1714, només cal recordar la setmana tràgica, el pistolisme, el 1934, el 1939... Un historiador no pot dir que l'ha sorprès la reacció de l'estat. L'estat espanyol no claudicarà sense oferir resistència.

—També vau ser jutjada per rebel·lió, oi?

—Sí, fa gairebé seixanta anys i en unes circumstàncies diferents. A mi em va jutjar un tribunal militar. Tots els delictes polítics eren rebel·lió militar abans de la creació del Tribunal d'Ordre Públic, que no era garantia de res perquè no era pas més benigne que la justícia militar.

—Ho podeu explicar?

—Era l'11 de maig de 1962, me'n recordo perfectament. Era el típic dia de primavera dolça de Barcelona. Uns quants estudiants ens vam manifestar a la central de Barcelona en solidaritat amb una vaga de miners a Astúries. Devíem ser un centenar. Els primers crits eren de 'visca la vaga general', però al final eren de 'mort al general'. Es va posar una pancarta i tot. La policia franquista ens va detenir al vestíbul de la universitat. Ens van dur a la comissaria de la via Laietana. Vaig estar de sort i no vaig rebre, com algun company. A mi només em van amenaçar i cridar. Si allò hagués estat una caiguda del PSUC, la cosa hauria estat molt més dura. L'endemà ens van traslladar a la Model fins al judici.

—Què en recordeu, d'aquell judici?

—Ens van portar al govern militar i allà ens van jutjar. El tribunal, el fiscal, el meu advocat, tot era militar. Esgarriava. La meua família coneixia els Gil Mata-mala de l'exili i es van posar en contacte amb l'August Gil per demanar-li ajuda. Però ell no podia fer-hi res, era un consell de guerra.

—Com era el vostre advocat?

—Era un militar. Era un mandao, que es diu en castellà. Un figurant per a completar l'obra de teatre.

—Quina va ser la condemna?

—A mi em van caure sis mesos i un dia de presó. Jo era la noia i era poc important per als militars. En canvi, els meus companys, entre els quals hi havia Manolo Vázquez Montalbán, Martí Capdevila i Salvador Clotas, van ser condemnats entre un i tres anys. Jo vaig tornar a la Model i a ells el van portar a Lleida. El setembre del 1963, van ser alliberats perquè es va morir el papa i es va decretar una amnistia general. Nosaltres no érem ni catòlics ni cristians, però vam donar les gràcies a Déu [riu].

—Com van ser els sis mesos a la presó?

—Sis mesos i un dia! Sense aquest dia podria haver reduït condemna. Estava tot pensat. La Model tenia una galeria petita que era la presó de dones. Jo era l'única estudiant. La resta eren dones que venien d'uniques vides molt dures. Delinqüents, lladres, prostitutes... Però també hi havia casos sinistres i incomprensibles. Una pobra llevadora, per exemple, que només havia practicat un avortament. Jo estava apartada a la part alta de la galeria. En una cel·la amb quatre llits. La major part del temps vaig estar sola. A baix, en canvi, les preses s'amuntegaven. Les condicions higièniques eren lamentables i els matalassos plens de xinxes.

—I les funcionàries?

—Hi havia de tot. Algunes eren molt males persones i pegaven a les preses. Però amb mi no s'atrevien. Devia ser alguna mena de ressentiment de classe. No ho sé. Recordo que hi havia una funcionària que ja havia treballat en presons a l'època de la república. Quan estàvem soles parlàvem en català. Era una bona persona. Alguna vegada m'havia fet arribar cartes dels meus pares.

—Us he de demanar per Manuel Vázquez Montalbán. Heu llegit Carvalho, problemes de identitat, de Carlos Zanón?



ELISABETH MAGRE

—L'he començat, però no l'he acabat. Sincerament, em costa. No és res personal amb Zanón, que és un gran escriptor. Al principi em feia una mica d'angúnia llegir un Carvalho que no fos d'en Manolo.

—És diferent del Carvalho clàssic. L'ús de la primera persona, l'actualització del personatge...

—És el llibre de Zanón, clarament. Penso que calia acostar el personatge al món del 2019. El relat en primera persona crec que és la manera d'assumir la figura de Carvalho i a la vegada distanciar-se'n com a escriptor. Ha estat una bona idea recuperar el personatge, perquè és la manera que es tornin a llegir tots els llibres d'en Manolo. Moltes de les coses que va escriure són completament vigents. Només cal repassar un llibre com La aznaridad.

—Què creieu que pensaria de la situació política actual?

—Sobre Catalunya, m'és molt difícil de

dir. El món que en Manolo va deixar el 2003 no té res a veure amb l'actual. Encara manaven Pujol i Aznar. Ell va militar al PSUC i després a ICV, però sempre va ser una persona molt independent. Quan li preguntaven si encara era comunista, ell sempre responia: 'Deixeu-me que sigui qui apagui el llum.' Però sobre l'independentisme, no sé pas què en diria. Ara, estic convençuda que defensaria els drets fonamentals que l'estat vulnera. També el de l'autodeterminació. Què votaria en un referèndum? No ho sé. En Manolo era, per sobre de tot, un demòcrata.

—Creieu que continuaria escrivint la seva columna a El País?

—No sé si hi escriuria, però jo no el lleigeixo [riu]. Ho sento, perquè hi treballa gent que conec, però és un diari que actualment m'ofèn. La gent comprava El País per la seva columna. Han fet fora tanta gent del diari que no sé si encara hi escriuria. De fet, potser ell se n'hauria cansat i hauria plegat. ■

Les eleccions a Sardenya que poden capgirar el sobiranisme

L'Aravot Un candidat sobiranista, en un estrany equilibri de pactes, pot aconseguir la presidència de l'illa

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

Les eleccions de demà a Sardenya són un punt d'inflexió tant per a la política italiana com per a la dinàmica pròpia del territori, perquè un candidat sobiranista, en un estrany equilibri de pactes, pot aconseguir la presidència. L'illa és una de les cinc regions amb un estatut especial, que li reconeix l'especificitat i li dona autonomia en matèries com la planificació urbanística, l'agricultura i autoritats locals.

Si s'hi afegeix el canvi que s'esdevé en la política italiana, on la Lliga Nord es pot consolidar com a gran partit estatal, aquestes eleccions poden ser clau quan falten pocs mesos per a les eleccions europees.

Un territori isolat

L'illa de Sardenya es caracteritza per ser principalment rural, empobrida, amb un problema de despoblació, poca presència d'italians d'altres regions i una sensació d'haver estat abandonats pel govern de Roma.

La situació ha portat a un sentiment de pertinença molt fort, i vora dos terços de la població se senten més sards que no pas italians. Per contra, durant molt de temps, la majoria de la població ha menystingut la cultura i llengua pròpies (sard, català i cors), si bé recentment hi ha hagut una recuperació cultural i s'han posat més en relleu.

Justament, en aquesta legislatura, s'ha aprovat una llei que reconeix el català i la resta de llengües i obre la

porta a l'ús oficial del sard a l'administració pública, l'ensenyament i els mitjans de comunicació. Malgrat el retrocés, un 51% de la població parla sempre o sovint una de les llengües pròpies.

La reivindicació va més enllà de la cultura. Amb un PIB per capita inferior al de l'estat (8.000€ per habitant menys), gairebé tots els habitants defensen la sobirania fiscal i consideren que són maltractats i que reben menys d'allò que els pertocaria. En són exemples l'extracció estatal dels recursos energètics, poc respectuosa amb el territori, la manca d'inversió en infraestructures, l'establiment forçat de bases militars o l'enviament a l'illa de residus d'altres territoris.

Del posicionament polític a l'electoral

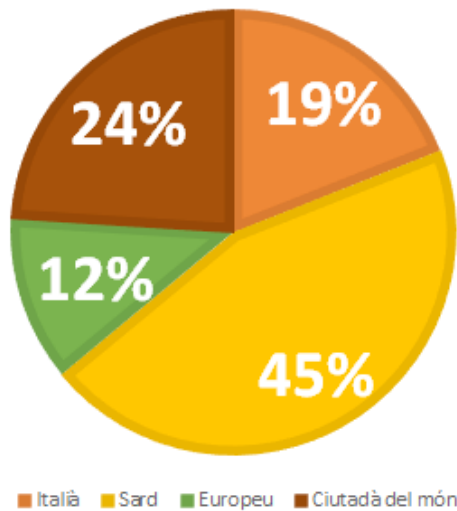
Pel que fa a la relació que volen mantenir amb la resta de l'estat italià, un 41% dels sards defensa la independència, segons una enquesta recent, mentre que un 59% prefereix altres opcions, com ara una autonomia més gran (46%) o, simplement, mantenir el model actual (13%).

Però el fort consens sobre el menysteniment i la defensa de més autogovern no ha consolidat pas grans partits locals. El sobiranisme s'ha mantingut molt fragmentat i la majoria de la població es manté al marge de la política, les institucions i els partits.

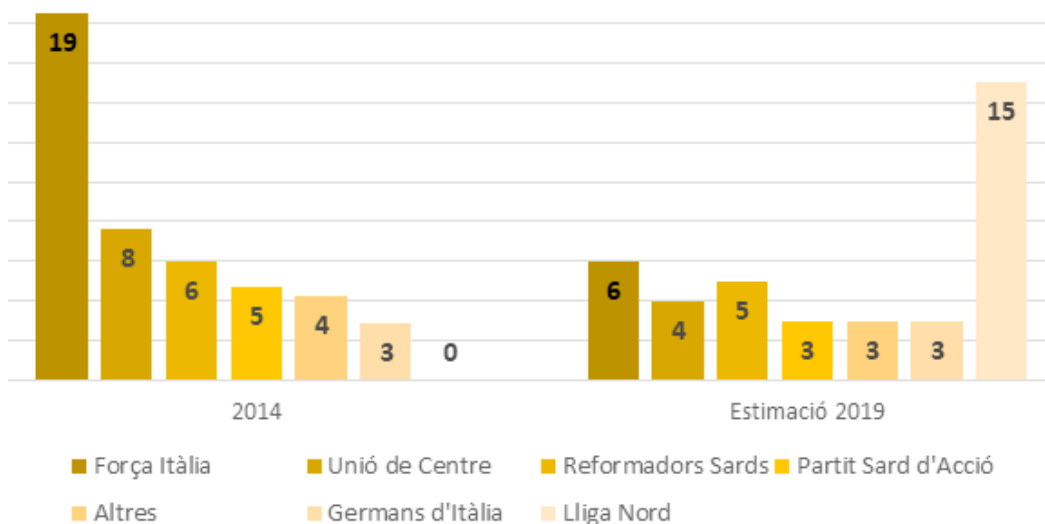
A més, els partits d'àmbit estatal establerts a l'illa han incorporat un fort discurs regionalista, amb crítiques habituals a l'abandonament i la manca de polítiques del govern italià.



El parlament de Sardenya. vw



Sentiment de pertinença. Font: 'La Sardegna: lo stato delle cose fra "percepito" e ossatura reale'. Segona edició - 2018. vw



Un sobiranista al capdavant de la nació?

Els partits sobiranistes van arribar a assolir, plegats, un 26% dels vots el 2014, però la fragmentació va fer que només aconseguissin vuit escons de seixanta. El partit amb un millor resultat va ser el Partit Sard d'Acció, que anava dins la coalició de dretes i va aconseguir un 4,7% dels vots i tres escons. I aquesta vegada és molt probable que governi l'illa.

Primer de tot, cal explicar el sistema electoral de Sardenya. Hi ha dues votacions, una per a la presidència i una altra per a la llista de partit. El presidentiable que obté més vots és elegit president, i si ha obtingut més d'un 25% dels vots (cosa habitual), li atorguen automàticament la majoria absoluta d'escons. La resta de diputats són elegits per un sistema proporcional, amb un llindar del 10% per a les coalicions i un 5% per a les llistes que es presenten en solitari.

El sistema beneficia presentar candidats de consens. I els equilibris en la política estatal han portat a una situació ben curiosa a Sardenya. Si, fins ara, Força Itàlia havia estat el referent de la dreta, ara la cosa és ben diferent.

La formació d'extrema dreta Lliga Nord, que en les eleccions italianes del 2013 només va assolir 1.327 vots a Sardenya (0,1%), s'ha reinventat en un partit d'àmbit estatal, posant l'accent en la immigració i la relació amb Europa (i no en el

discurs nord-sud), i això ha transformat les expectatives a Sardenya.

Aquesta vegada, la Lliga Nord pot ser la principal força de la dreta, cosa que també seria un nou revulsiu de cara a les europees. Com que Força Itàlia encara manté un ampli suport organitzatiu i a les institucions, la solució ha estat situar al capdavant de la candidatura el soci minoritari, el Partit Sard d'Acció, amb el seu secretari general, Christian Solinas.

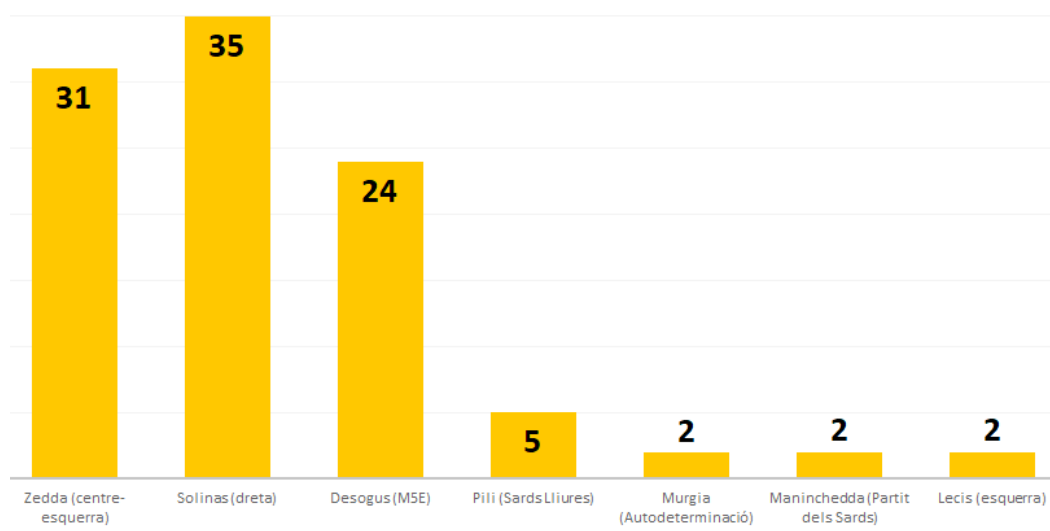
L'independentista Partit Sard d'Acció

Des del seu sobiranisme, el Partit Sard d'Acció ha mantingut històricament una vocació transversal. Ha format part d'aliances tant d'esquerreres com de dretes. Un suport moderat, però clau per a decantar majories.

El 1981, va definir en el primer article del seu estatut que l'objectiu del partit era 'afirmar la sobirania del poble sard i dirigir la nació sarda a la independència'. A més, va entrar a formar part de l'Aliança Lliure Europea, on hi ha les forces sobiranistes d'arreu d'Europa.

El partit ha mantingut un posicionament ambigu, entre una actuació autonomista i un discurs sobiranista. Aquesta darrera dècada, ha presentat dues vegades una moció per a proclamar la independència (2009 i 2012) i, emmirallant-se en Catalunya, ha reclamat un referèndum d'autodeterminació.

Però aquesta legislatura ha trencat l'ambigüitat i l'any passat va signar un acord electoral amb la Lliga Nord. Per una banda, el pacte ha pro-



La resta del sobiranisme difícilment entrarà al consell regional, aquesta vegada

vocat una crisi al partit, que ha estat suspès de l'Aliança Lliure Europea, i ara es preveu que tingui un suport baix. Però per una altra banda, ha aconseguit un senador i molt possiblement tindrà un poder inimaginable fins fa poc.

La reorganització sobiranista a l'illa

La resta del sobiranisme difícilment entrarà al consell regional, aquesta vegada. Ara fa cinc anys, els vuit escons que es van assolir (tres dels quals del Partit Sard d'Acció), van ser per haver format part de les grans coalicions. També es va presentar una candidatura netament independentista, Sardenya Possible, on la presidenciable va recollir un 10,3% dels vots i les llistes de partit un 6,8%, un resultat insuficient per a obtenir cap escó.

En aquestes eleccions, el mapa ha canviat, però no han crescut pas les possibilitats d'èxit. Les tres formacions

que van obtenir escó gràcies a formar part del bloc de centreesquerra no repeteixen en aquest bloc, i això també serà una dificultat extra per a la candidatura de Massimo Zedda, batlle de Càller i principal rival de Solinas.

El Partit dels Sards (2,7%) ha decidit de presentar-se en solitari, mentre que els Moros Rojos (2,6% i dos escons) i Independència República de Sardenya (0,8% i un escó) s'han unit per formar la coalició Autodeterminació, que inclou també part de la candidatura Sardenya Possible. Els sondatges li atorguen un 3% dels vots.

En canvi, el partit ProgreS, també de la coalició Sardenya Possible, ha format, juntament amb antics membres del Partit Sard d'Acció i l'ex-president de Sardenya, Mauro Pili (2001-2003), un moviment sobiranista anomenat Sards Lliures, que s'estima que obtindrà entre el 4% i el 6% dels vots.

Una candidatura unitària garantiria amb força seguretat l'entrada a l'assemblea. Però les crides han estat infructuoses. De manera que les tres candidatures quedaran, molt segurament, fora del nou consell.

Pel que fa a l'Alguer, tot i la victòria del candidat de centreesquerra a Sardenya el 2014, a la ciutat va guanyar la coalició de la dreta (47% vs. 40%) i el sobiranisme no va obtenir un resultat gaire diferent del de la resta de l'illa. Per tant, tot plegat ajuda la candidatura de Solinas, si no hi ha cap gran canvi.

Un nou horitzó

Però les eleccions, i el seu resultat, obriran una nova etapa. Que el govern l'assumeixi un dirigent sobiranista, tot i que és només de retòrica i ho fa de la mà de l'extrema dreta, pot sacsejar el mapa polític de Sardenya.

El fet de trencar l'hegemonia dels partits estatals pot afavorir que la resta del sobiranisme construeixi una alternativa forta de cara a futures eleccions, tenint en compte que poden quedar fora del parlament i que el Partit Sard d'Acció s'alia amb la Lliga Nord. També es podrà comprovar si els antics votants del Partit Sard d'Acció li giren l'esquena després d'aquest pacte ominós.

El resultat pot mostrar la necessitat de tenir formacions fortes d'obediència sarda que portin a la convergència i, a la vegada, situar la qüestió nacional al centre del debat. Les eleccions seran un punt d'inflexió en la política sarda, habitualment complexa, encara amb la incògnita si serà per bé o per mal. ■

Les millors fotografies de la vaga general del 21-F

En imatges A la vaga d'ahir, convocada per la Intersindical, s'hi va afegir tot l'independentisme

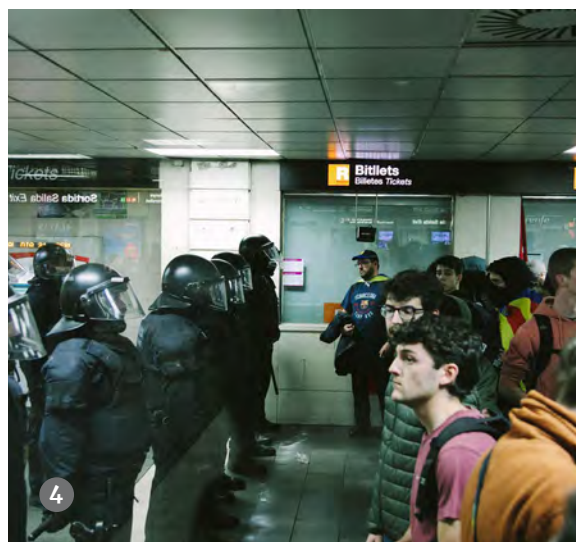


1. Membres dels CDR tallen les vies del tren de l'estació de la plaça de Catalunya de Barcelona. ELISABETH MAGRE // 2 i 3. Talls de carreteres en diversos punts del Principat. ACN/ALBERT SALAMÉ

vilaweb.cat

23-24 febrer 2019

SIGNATURES VEUS ACTUALITAT 7DIES DESCONNECTA 24H



1 i 3. La manifestació del matí, a Barcelona. ALBERT SALAMÉ // 2. Tall de les vies del tren. ALBERT SALAMÉ // 4 i 5. Membres dels CDR tallen les vies del tren de l'estació de la plaça de Catalunya de Barcelona. ELISABETH MAGRE

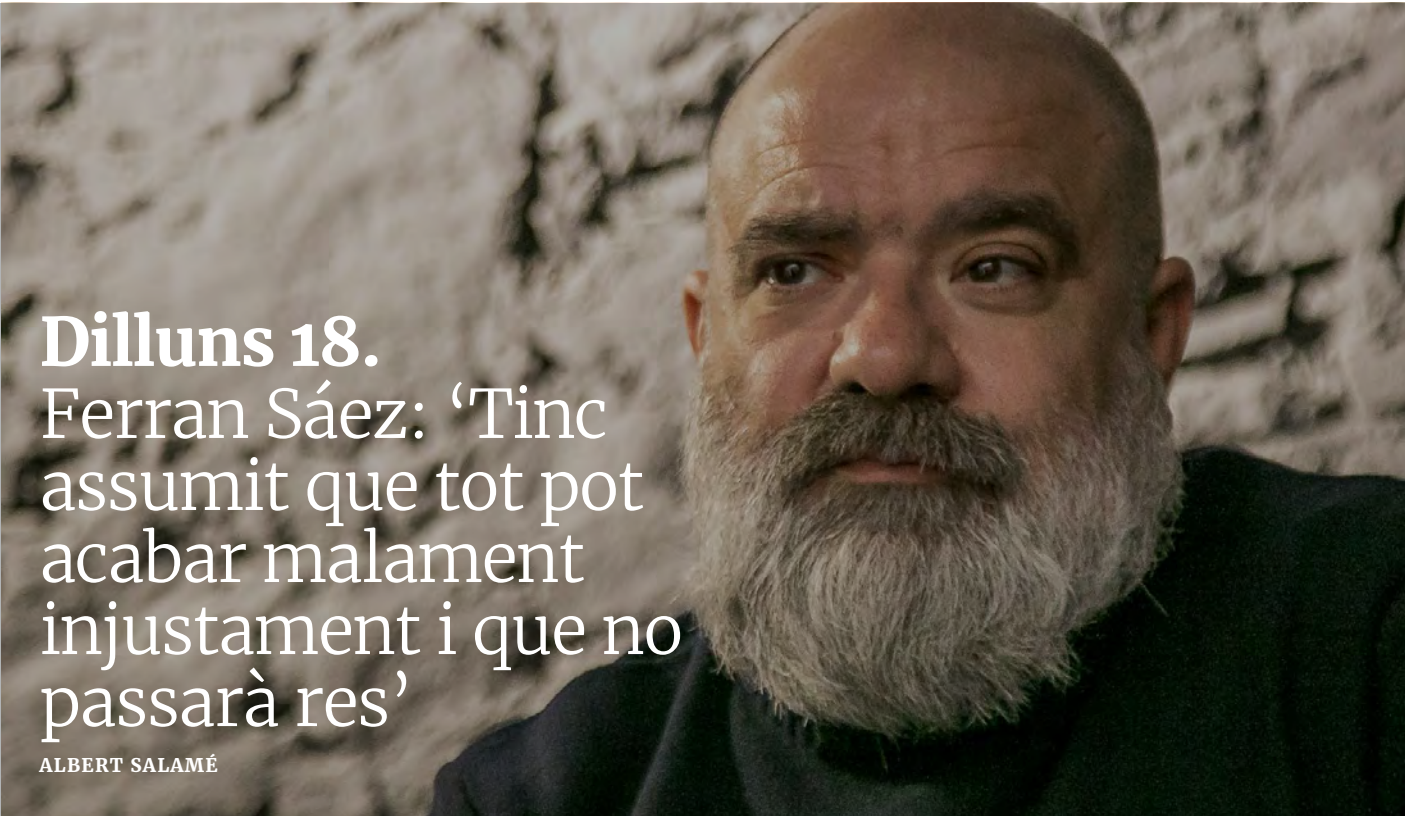




Concentracions arreu del Principat per la vaga general. TWITTER/ACN

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 18-22 de febrer



Dilluns 18.
Ferran Sáez: 'Tinc assumit que tot pot acabar malament injustament i que no passarà res'

ALBERT SALAMÉ

Dimecres 20.

Antoni Ferrando: 'El fabrisme és cosa de tres'

N.C.

Dimecres 20.

Sergi Perelló: 'La vaga de demà tindrà un impacte important'

O.B.

Tibet: un genocidi permès per la comunitat internacional



Manifestació sobiranista tibetana davant el consolat de la Xina a Barcelona. CEDIDA

XAVIER MONTANYÀ

El 10 de març vinent farà seixanta anys de l'ocupació, espoli, genocidi i repressió dels drets humans al Tibet per part de la Xina. Seixanta anys, també, de passivitat i silenci de la comunitat internacional

Aviat farà seixanta anys del fallit aixecament nacional pacífic tibetà contra l'ocupació xinesa del 1959. Aquells fets van causar un milió dos-cents assassinats i desenes de milers d'exi-

liats. El començament de la tragèdia d'un poble a qui la comunitat internacional ha abandonat, malgrat ser víctima constant i permanent de la Xina, acusada dels delictes més flagrants contra els drets humans, la religió, la cultura

i el medi ambient d'aquell país de l'Himàlaia. Segons la Freedom House, el 2018 el Tibet era el pitjor país del món en matèria de drets humans després de Síria.

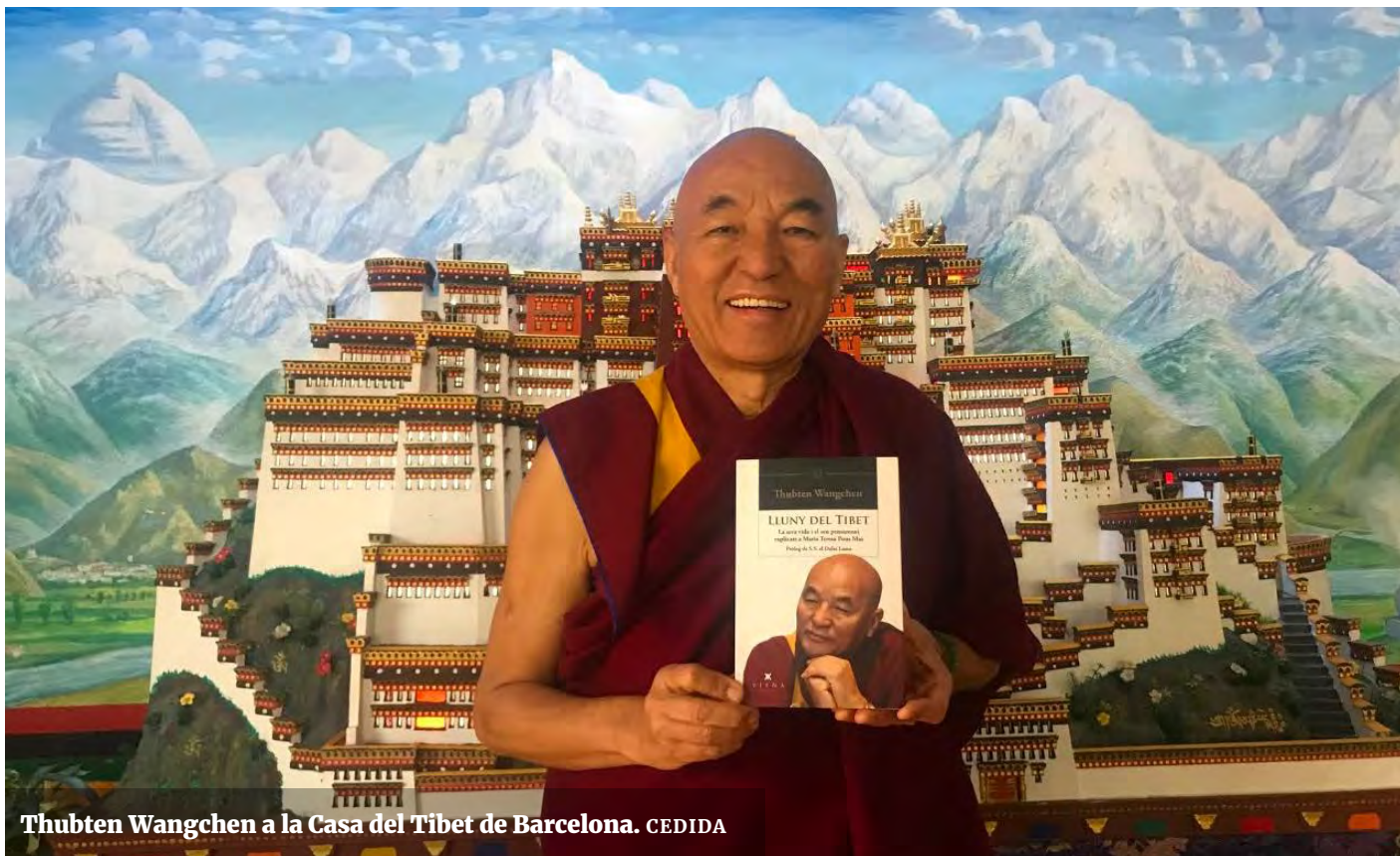
El poder internacional de la Xina a les Nacions Unides i la seva força creixent en el mercat internacional censura aquest afer als fòrums de denúncia i justícia internacional. La Xina bloca el debat sobre el Tibet a l'ONU amb els diners i la influència que exerceix sobre molts països

petits arreu del món, entre els quals Espanya.

La Casa del Tibet de Barcelona compleix vint-i-cinc anys. A l'entrada hi ha un cartell discret – 'Breu informació sobre el Tibet' – que defineix molt bé què és una nació oprimida, ocupada militarment, colonitzada i reprimida.

Resumeixo: El 1959 el Tibet va ser envaït violentament per l'exèrcit xinès. Un milió dos-cents mil tibetans, la sisena part de la població, van ser assassinats. Més de sis mil monestirs, temples, i monuments, destruïts. Més de cent-trenta mil exiliats, entre els quals el dalai-lama, que es va instal·lar amb el seu parlament a Dharamsala, Índia. Els drets humans hi són violats contínuament, tal com denuncien Amnistia Internacional, la UNESCO i el Parlament Europeu. Hi ha genocidi, tortura i repressió. El panchen-lama, a sis anys, va ser segrestat amb tota la família pel govern xinès. És el presoner polític més jove del món.

I continua: Hi són habituals els avortaments forçats i l'esterilització de dones tibetanes. La religió, la llengua i la cultura són perseguides. La fauna autòctona està en perill d'extinció. Prop del 80% del territori ha estat desforestat. Un 25% dels míssils intercontinentals de caps nuclears múltiples del govern xinès són allí. El seu sòl és



Thubten Wangchen a la Casa del Tibet de Barcelona. CEDIDA

un dels cementiris nuclears més grans del món. Hi ha una transferència multitudinària de població xinesa al Tibet gràcies al nou tren Pequín-Lhasa.

Wangchen: 'La violència policíaca de l'1-0 va estar malament'

Un cop dins el recinte, m'acull amb un somriure i una abraçada fraternal el monjo budista tibetà Thubten Wangchen, fundador i director de la Casa del Tibet de Barcelona ara fa vint-i-cinc anys i membre a Europa del Parlament Tibetà a l'exili. Està molt atrafegat preparant els actes de l'aniversari de la Casa i una concentració de milers de tibetans prevista a Brussel·les el 10 de març, dia del seixantè aniversari de l'aixecament nacional contra l'ocupació xinesa.

Un cop dins el recinte, m'acull amb un somriure i una abraçada fraternal el monjo budista tibetà Thubten Wangchen, fundador i director de la Casa del Tibet

'A Europa som vint-i-un mil tibetans. A Catalunya només som vuitanta-cinc, però Barcelona és on es fa més soroll de tot Europa. Els catalans entenen millor la situació del Tibet que no pas la gent de les altres parts d'Espanya. Però a l'hora de la veritat no es mouen. O se'n mouen molt pocs', m'explica. 'I les institucions? Obteniu dels polítics l'ajuda que necessiteu?', li demano. 'Sí i no. Simbòlicament sí. Tothom em rep i m'escolta, la Generalitat, l'ajuntament, la diputació –que ara ens ha subvencionat dues cases per a acollir refugiats a l'Índia–. Però políticament no hi poden fer gran cosa. La situació aquí a Catalunya ara és tensa. Hi ha el judici. I nosaltres no demanem res. Abans fèiem cada dimecres una concentració a la plaça de la Universitat, però quan va començar el procés

català vam parar, per no afegir més llenya al foc.'

'Jo no he pogut donar suport als independentistes catalans perquè al Tibet no demanem la independència, demanem l'autonomia. Si els dono suport, la Xina ho utilitzarà contra nosaltres dient que volem autonomia per a demanar després la independència. No en puc parlar, d'això. Tampoc no estic en contra. Ni a favor, ni en contra. Estic al camí del mig, observant', confessa Wangchen. Fa una pausa amb els ulls tancats com si visualitzés alguna cosa i reprèn l'explicació: 'El meu desig seria el diàleg autèntic, cara a cara, cor a cor, entre Madrid i Barcelona. Seria òptim per a la societat... Són coses que s'han de mirar amb lupa. La violència policíaca del Primer d'Octubre no s'havia d'ha-



Conferència del dalai-lama a Barcelona. CEDIDA

La història de la seva infantesa i joventut és recollida en el llibre autobiogràfic 'Lluny del Tibet' (Viena Edicions, 2018)

ver produït. Ho van fer malament. La violència genera violència, destrucció, mai no s'ha d'utilitzar. I ara els demanen molts anys de presó. És exagerat.'

Un monjo lluny del Tibet

Thubten Wangchen tenia quatre o cinc anys el 1959. En té pocs records, lògicament, però algunes imatges d'allò que va experimentar acabarien marcades per sempre a la seva memòria: 'Recordo els militars xinesos amb fusells a la mà arribant al meu poble; feien por. No recordo la casa, ni el poble, només els militars. A la meua mare se la van endur i no va tornar mai més. La van matar els xinesos. El meu pare ens va agafar, als tres germans, de nit, i vam fugir per les muntanyes de l'Himàlaia. A mi em duia a coll, a l'esquena. Era negra nit. No hi havia carreteres, ni camins', torna a tancar els ulls seriós com si ho veiés. 'Hi havia molts cadàvers per la muntanya. Els xinesos disparaven. Allò em va impactar. La invasió és patiment, por, violència'.

La història de la seva infantesa i joventut és recollida en el llibre autobiogràfic *Lluny del Tibet* (Viena Edicions, 2018); la seva vida i el seu pensament explicats a Maria Teresa Pous, amb el pròleg del dalai-lama. 'És com si els tibetans visquessin deu vides per una de les nostres. El lama Thubten Wangchen no n'és cap excepció. Llegiu i gaudiu-ne', diu Richard Gere a la contraportada.

'La mare és morta', li deia el seu pare, però ell no entenia el significat de la paraula 'morta', escriu al llibre, i al

començament no va sentir dolor. El pare i els nens van poder arribar sans i estalvis a Katmandú, al Nepal, després d'una setmana de fred, neu i perills mortals, en una ruta en què molts s'hi van deixar la vida. Wangchen va fer de captaire pels carrers de Katmandú. Vivien al carrer, menjaven allò que podien, van viure així dos anys, fins que van saber que el dalai-lama era a l'Índia i que havia demanat al govern que ajudés els tibetans refugiats. Un dia els van anar a cercar i els van portar a l'Índia.

Al principi tots els refugiats tibetans van treballar construint carreteres per l'Himàlaia. Era arriscat. Molts es van morir de fred, sota les allaus de neu, per les explosions de dinamita, o perquè van caure pels penya-segats de les muntanyes. Després, el petit Wangchen va poder anar a escola, estudiar, aprendre la llengua i la cultura tibetana i, finalment, va ingressar a Namgyal, el monestir personal del dalai-lama Tenzin Gyatso a Dharamsala, a l'Índia. S'hi va passar onze anys estudiant totes les matèries i aprofundint en el budisme. Després, per indicació del gran lama, va fundar la Casa del Tibet de Barcelona. I n'organitzà la visita del 2007, que va aplegar deu mil persones en una conferència al palau Sant Jordi.

La repressió al Tibet, avui

El dalai-lama anterior, Thubten Gyatso, havia declarat la independència l'any 1913. D'aleshores ençà fa més d'un segle que la Xina hi ha anat perpetrant un genocidi humà i cultural, lent, silen-



Thubten Wangchen, a l'única fotografia que té del seu pare i germans. CEDIDA

Amb motiu dels Jocs Olímpics de Pequín, els tibetans van tornar a protestar per sensibilitzar el món de la seva situació

ciós, d'esquena al món, que calla allò que sap i que deixa fer per preservar els seus interessos econòmics i polítics. Des del 1949, quan es va instaurar el règim comunista de Mao, els xinesos hi van anar entrant a poc a poc fins que el van ocupar militarment amb les massacres del 1959 i la repressió anihiladora posterior de la 'revolució cultural' maoista (1966-1976), amb més de sis mil monestirs destruïts, assassinats, presó, camps de concentració i la clara voluntat d'exterminar els tibetans i el budisme.

Més tard, el president xinès Deng Xiaoping va consultar al dalai-lama què volien per a intentar arribar a un acord. Un 65% dels tibetans a l'exili van votar de demanar l'autonomia, el camí del mig, que

encara no s'ha fet mai realitat ni sembla que hi hagi tampoc cap mena d'intenció amb el president actual Xi Jinping.

El 2008, amb motiu dels Jocs Olímpics de Pequín, els tibetans van tornar a protestar per intentar sensibilitzar el món de la seva situació. Ho van fer pacíficament, tot i que va haver-hi alguns brots violents. La resposta xinesa va ser repressió i més repressió. D'ençà del 2009, cent cinquanta-quatre monjos s'hi han autoimmolat a l'estil bonze. Una vegada més la resposta ha estat la passivitat mundial. 'Al principi, jo plorava cada vegada que un monjo es cremava viu. El dalai-lama i tots els grans mestres en vam parlar públicament dient que no ho fessin més, si us plau, que calia

viure i treballar. No és una pràctica tibetana, va contra el budisme. Ho fan per cridar l'atenció al món i el món no hi reacciona. La Xina ha dit que ho fan perquè els ho ha demanat el dalai-lama, ja veus.'

'Fa pena, ningú no ens fa costat, ningú no en parla, ningú no defensa la veritat i els drets humans. La Xina és molt poderosa. Tots els dirigents del món donen la mà al president i hi signen contractes comercials. Per a la premsa, entrar al Tibet és impossible. Només accepten grups de turistes guiats, pagant car i per pocs dies. Anar-hi sol a visitar amics i familiars és impossible. La Xina té por que se sàpiga la situació real del Tibet. N'hi ha prou informació per internet, hi ha notícies, denúncies, però qui mana als mitjans no la publica perquè no vol molestar els xinesos.'

'Nosaltres la publicarem, us ho asseguro, feu-nos una radiografia de la situació, si us plau.' 'Per començar', diu Wangchen, 'cal dir que el Tibet no és petit com Andorra, cosa que molts es pensen. El Tibet és un terç de la Xina. Equival a l'extensió d'Europa occidental. Hi ha sis milions de tibetans i actualment ja són vuit milions els xinesos que s'hi han instal·lat. Hi ha més de mil tibetans a la presó, principalment lames, monjos, escriptors, cantants, monges. Per què? Per haver desitjat llarga vida al dalai-lama, per haver escrit o cantat sobre el Tibet, per res.'

'Com afecta la repressió a la vida quotidiana?', li demano. 'Hi ha càmeres i controls per tot arreu. Als monestirs. A les places. La policia xine-



sa ho vigila tot. La religió, la llengua i la cultura tibetanes són perseguides. La cultura sobreviu amagada a les cases i als monestirs. A l'escola, la cultura tibetana no existeix. Fan avortar les dones tibetanes o les esterilitzen. Demanen als xinesos que en violin o que s'hi casin. No volen que neixin nens cent per cent tibetans. A tots els monestirs hi ha un comunista xinès que mana i que controla per damunt de tots els monjos, etc.'

'No hi ha tibetans que vulguin respondre-hi amb violència?', li demano. 'El

dalai-lama no vol violència. De vegades ell rep missatges de dins del Tibet que li diuen que la pau no és notícia, que el món ens ignora, i li demanen si poden matar uns quants xinesos perquè el món es recordi de nosaltres. "No", diu ell. "Ni en somnis us diria que sí. Els xinesos són mil milions, matar-ne uns quants no és la solució. La nostra és la via pacífica i explicar la veritat.'"

Un dels casos més flagrants de la hipocresia internacional i la injustícia contra el Tibet és el del panchen-lama, el nen Gedun Choekyi Nyima,

que a sis anys va ser segrestat pels xinesos amb tota la seva família. Ja n'han passat vint-i-quatre i no se'n sap res. Van desaparèixer al cap de pocs dies d'haver estat reconegut pel dalai-lama com a l'onzena reencarnació del panchen-lama del Tibet, l'any 1995. És el presoner polític més jove del món.

'Cada vegada que apareix el problema de la seva desaparició a la comissió de drets humans de l'ONU, la Xina diu que està molt bé, content, feliç, que estudia, que juga amb els amics, etc. Quan li'n de-

manen proves, diuen que no les han portades, que l'any que ve les ensenyaran. I res. Només hi ha una foto d'ell feta tres dies abans del segrest. Els xinesos es reuneixen amb les delegacions dels països africans, sud-americans, els més petits, i els compren. Els paguen molt perquè callin. Quan hi ha una votació per a decidir si es parla del Tibet, sempre guanya el no. Sempre perdem. I no se'n parla. Hi ha més de cent cinquanta països. Aquest any en teníem tretze de grans que ens donaven suport, entre els quals els EUA, el Canadà, el Regne Unit, Alemanya, França, Dinamarca, Suècia, la República Txeca, el Japó, Austràlia, Nova Zelanda... però van guanyar els països petits que estaven en contra. Espanya, per exemple.'

Destrucció mediambiental al Tibet

Els xinesos van ocupar el Tibet per dos motius: per guanyar territori (és una tercera part de la Xina actual) i per la riquesa dels recursos naturals, entre els quals destaca un bé molt preuat ara i que ho serà més en el futur: l'aigua. 'Sí, diu Wangchen, el Tibet és molt ric en mines: urani, or, bronze, coure, metall, liti. A més, hi ha muntanyes i muntanyes de bosc i, sobretot, a la plana tibetana neixen els rius més importants de l'Àsia: el Groc, el Brahmaputra, l'Indus, el Mekong, Iang-Tsé... Del Tibet surt l'aigua que rega tots els països del voltant: la Xina, Tailàndia, l'Índia, Pakistan... Els xinesos ho saben i no volen perdre aquesta riquesa enorme. El problema és que destrueixen el medi ambient, només volen obtenir



Manifestació a Barcelona de tibetans en contra de la violència a Birmània. CEDIDA

riquesa i no els preocupa res més. Destrueixen la natura.'

La Xina, denunciada per genocidi a l'Audiència espanyola

L'any 2014, la justícia espanyola va emetre una ordre internacional de detenció contra el president xinès Jiang Zemin, l'ex-primer ministre Li Peng i tres dirigents més del PC xinès per genocidi, tortures i crims de lesa humanitat al Tibet. La decisió judicial va arribar després d'una querella interposada el 2008 pel Comitè d'Ajuda al Tibet i el lama tibetà Thubten Wangchen, nacionalitzat espanyol.

L'Audiència Nacional feia sis anys que instruïa la investigació sumarial a la qual Wangchen, a més del seu testimoni personal, hi havia aportat tota mena de proves i testimonis, com ara un monjo que havia estat trenta-tres anys a la presó, un

professor de tibetà que n'hi havia complert trenta-set o un metge nord-americà que havia filmat d'amagat proves d'esterilitzacions de dones tibetanes, entre més.

'La iniciativa se'm va acudir arran del processament de Pinochet. Si els xilens podien recórrer a la justícia internacional, per què no nosaltres? I ho vam fer. Quan va saltar la notícia de l'ordre de crida i cerca dels dirigents xinesos, una delegació del govern de la Xina va anar a Madrid, va parlar amb Rajoy, va allèggar que era un afer intern, i que si el procés persistia haurien de parlar del deute espanyol. Aquí es va acabar tot. Fins i tot van aconseguir de canviar la llei, gràcies a la majoria absoluta del PP, per evitar que jo presentés la querella com a 'ciutadà de nacionalitat espanyola'. Van aprovar de canviar-la "per ciutadà espanyol, nascut a Espanya". I aquí es va con-

La justícia espanyola va emetre una ordre internacional de detenció contra el president xinès Jiang Zemin

gellar', es plany Wangchen, però no perd l'esperança que el PSOE la recuperi.

L'any 2014, la Xina era la primera potència comercial del món i el segon tenidor estranger de deute espanyol, amb un 20% del total.

L'imperialisme xinès amenaça Catalunya i Espanya?

Thubten Wangchen sosté que l'imperialisme xinès va molt més enllà del Tibet o de l'Àfrica, un continent on van entrant a poc a poc i on ja tenen molt poder econòmic i

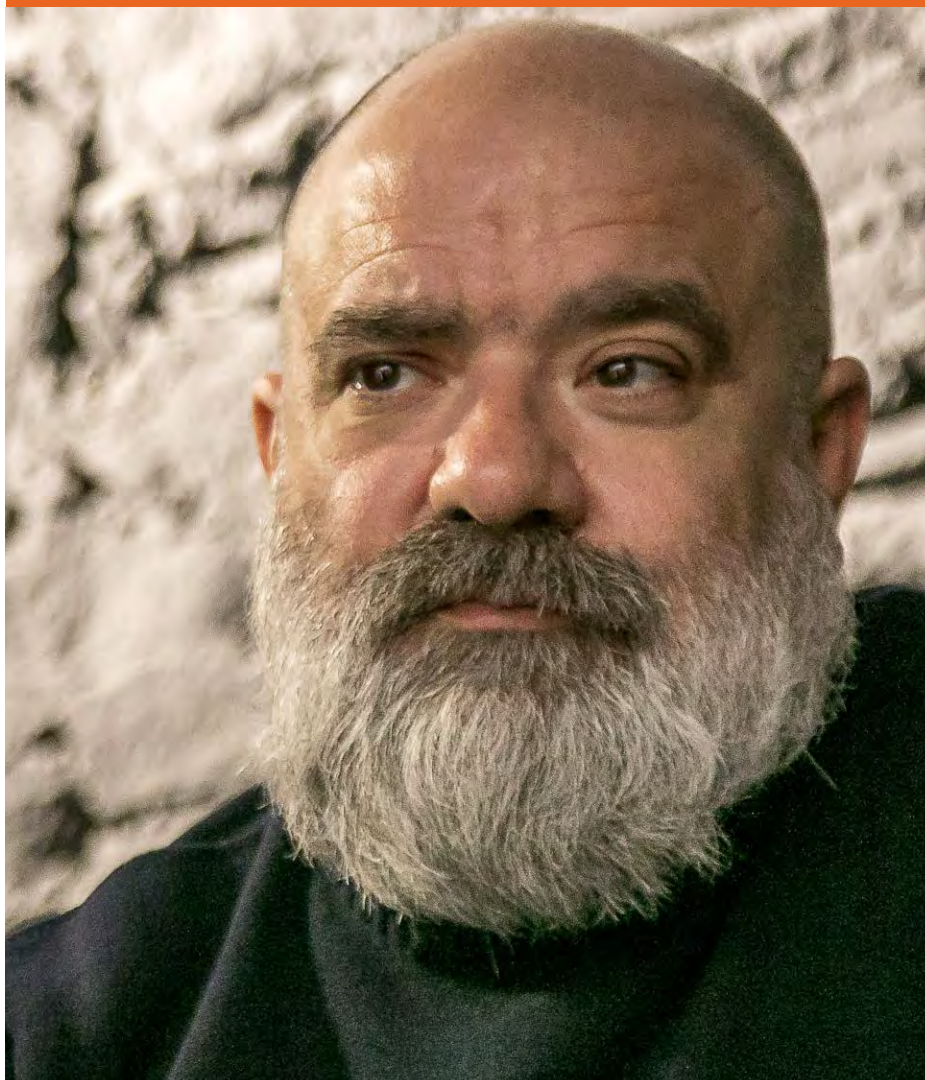
influència política mitjançant contractes comercials i construcció d'infraestructures amb qualsevol país en canvi de no fer para atenció als drets humans i les llibertats.

'Aquí a Catalunya, a Espanya, van posant en pràctica una altra mena d'invasió "made in Xina"', adverteix Wangchen. 'A Espanya ja n'hi ha tres-cents mil. No res, per a ells...[Riu] Un dia a la plaça Sant Jaume, micròfon a la mà, vaig poder advertir Artur Mas i Xavier Trias, que hi eren presents, que anessin amb compte amb tants xinesos entrant tan fàcilment al país i comprant les millors botigues i restaurants. Els catalans i els espanyols s'ho venen per guanyar una mica més de diners. Però després vindrà l'atur. Els xinesos tindran els millors llocs. Si continuen així, d'aquí a deu anys, haureu de demanar-los feina perquè ells seran els amos.' ■

FERRAN SÁEZ

‘Tinc assumit
que tot pot acabar
malament injustament
i que no passarà res’

Parlem amb el pensador i professor
de Comunicació i Relacions
Internacionals de la Universitat
Ramon Llull



ALBERT SALAMÉ

ANNA ZAERA

Ferran Sáez (La Granja d'Escarp, 1964) és un dels filòsofs més prolífics del moment. Interessat per les correlacions entre la comunicació i la democràcia, acaba de publicar *La superfície. La vida entre pantalles* (ED Libros, Barcelona, 2018) *Populisme. El llenguatge d'adulació de les masses* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 2018) i un tercer, *El cos de l'esperit. Sobre la culturització de l'herència cristiana* (Viena Edicions, Barcelona, 2019). Entre els dos primers assaigs interpreta una confluència de fenòmens que amenacen la democràcia. Doctor en Filosofia i professor titular a la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals de la Universitat Ramon Llull, hem aprofitat per demanar-li la seva interpretació sobre els primers dies del judici al Tribunal Suprem.

—Acabeu de publicar un llibre sobre la postveritat i un sobre els populismes. Hi ha paral·lelismes entre aquests dos fenòmens?

—En termes causals és difícil d'establir vincles. En ciències socials no pots fer lligams causals com un químic o un físic. Però sí que hi ha una proximitat. Les xarxes socials han obert un món en què la noció de veritat es produeix per consens. És a dir, el restaurant més bo és el que té més ‘m'agrades’. Diguéssim que això i el populisme són cosins germans.

—Quin és llavors el punt de confluència?

—El caràcter emocional dels dos fenòmens. Pensar que la veritat és una suma de ‘m'agrades’ respon a la base de la cultura *kitsch* amb la qual la qualitat d'una cosa es mesura pel seu consum. Des d'aquest punt de vista, Michael Jackson, al cel sigui, era considerat bo perquè molta gent en comprava els discs, i aquí passa una cosa semblant. El sociòleg holandès Rob Riemen estableix un lligam clar entre el *kitsch* i el populisme. Molt abans, als anys noranta, Sloterdijk i Habermas van tenir una mena d'en-



Les xarxes socials han obert un món en què la noció de veritat es produeix per consens



En un cas com aquest jo crec que la fiscalia semblava més intel·ligent

sopegada perquè Sloterdijk deia que el nazisme no havia estat res més que la irrupció de la cultura pop en la política. Aquestes disfresses d'uniformes inventats i torxes del nazisme tenien alguna cosa de performàtic. És a dir, allò que passa en un estadi de futbol –el deliri, els crits– presentat a la política. Aquí hi ha un fil per a estirar bastant interessant. Tot això no és innocu políticament, sinó que acaba tenint conseqüències bestials.

—Com ara?

—En el cas de la campanya de Trump de la tardor del 2016, Trump aconsellava que el vot de la classe mitjana i baixa americana –blanca– a còpia de repetir que ell, que viu en un gratacel al mig de Manhattan, és el poble. En canvi, diu que els de The New York Times o de qualsevol altre diari són les elits intel·lectuals. Aquesta mena d'identificacions, si tu les analitzes racionalment no s'aguanten per enlloc, però emocionalment sí. Perquè la insinuació ve a ser: 'Jo sóc tan vulgar com vosaltres i no us n'heu d'avergonyir, de ser vulgars.' La base del populisme és la contraposició entre el poble i les elits. Hi ha un poble que no s'equivoca mai i unes elits que són pervertides i que sempre maquinen. En el cas de Trump, per arribar a convèncer així, a part d'un poc avergonyia, s'ha de ser molt espavilat, perquè si no, ja em diràs.

—Aquest populisme també té coses en comú amb l'europeu? Amb la irrupció de Vox a Espanya?

—El populisme és diferent en el món anglosaxó. La mentalitat política és molt diferent de l'europea. Aquí l'extrema dreta vol un estat molt fort, i allà l'extrema dreta vol un estat molt dèbil.

—Fa tres dies que ha començat el judici. Què us ha cridat més l'atenció d'allò que heu vist?

—La mirada molt atenta cap a què puguin dir-ne posteriorment a Europa. Una cosa que pot semblar una anècdota insignificant i ridícula –com el fet que el jutge digui que no cal que es llevin els llaços grocs– és pensada amb vista a les

coses que es podrien esgrimir a Estrasburg com una possible vulneració de drets. Hi ha una atenció exquisida perquè després no puguin fer retrets com aquest per coses que són superficials. També m'ha sorprès molt que les estratègies de la defensa i la fiscalia siguin coincidents. Totes dues van a cercar una confrontació política. Això és molt estrany, perquè en un cas com aquest jo crec que la fiscalia semblava més intel·ligent.

—Sembla que li ho han posat fàcil, a la defensa?

—Sí, han fet com una vaqueta. [Fa el gest de torejar]

—A què creieu que es deu aquesta poca visió aparent de la fiscalia?

—Jo crec que ho van preparar simultàniament. Però n'hem vist molt poca cosa, encara no han pogut desplegar tot l'argumentari. Estem en una fase molt incipient. En el cas que sigui com és ara, que les dues parts conflueixin en arguments de caràcter polític més que no pas jurídic, jo crec que argumentalment té les de guanyar la part independentista.

—L'advocat Jordi Pina va dir al tribunal que fessin de jutges i no de salvadors de la pàtria...

—Sí, sembla que ells responguin: 'Doncs no, farem de salvadors de la pàtria.' Però ho repeteixo: Això encara no ha començat.

—No ho veieu gens previsible, doncs?

—Ara no. M'estranyaria molt que la fiscalia anés en aquesta direcció d'ara perquè és un tret al peu.

—De tota manera, l'estratègia sembla dibuixada passades les dues primeres sessions. Trobeu que canviaran d'arguments sobre la marxa?

—Pensa que en un interrogatori o en una intervenció d'un dels encausats normalment allò que fa un fiscal o un advocat defensor és agafar-se com un clau roent a una síl·laba de més que no s'havia hagut de dir. Això funciona així. I aquest és l'art de la improvisació i de



No tinc cap dubte
que acabarà amb
Estrasburg dient
que això és una
animalada, però
mentrestant
passaran anys



ALBERT SALAMÉ

l'atzar. De vegades se't pot escapar alguna cosa que no hauries hagut de dir i aquesta cosa és justament la que et faran repetir fins a l'extenuació.

—L'argumentari ara gira al voltant del concepte de violència?

—Sí, la baula argumental gira al voltant d'aquesta noció. Jo crec que l'estratègia de la fiscalia consistirà a insistir-hi fins a l'esgotament. Fins que a algú se li escapi alguna cosa que pugui ser interpretada en aquesta línia. Jo, si més no, faria això. Això seria anar amb *puteria*. La qüestió és que hi ha unes figures jurídiques que han d'encaixar amb uns fets. N'hi ha algunes que estan molt clares, com la desobediència, i unes altres que, perquè hi puguin encaixar, han de ser contrastables. Ha de ser contrastable l'ús de la violència. Jo, si més no, era al carrer, com un adoctrinat idiota i dono el meu testimoni que no hi vaig veure violència ni per casualitat. Forçar la presència d'una violència que no va existir pot fet que el Tribunal d'Estrasburg consideri

que aquí no solament s'ha interpretat esbiaixadament sinó que s'ha manipulat i s'ha mentit en un context judicial.

—I això és molt greu.

—Però mira Otegi. Es va empassar set anys de presó sense haver fet res. Jo no tinc cap dubte que acabarà amb Estrasburg dient que això és una animalada, però mentrestant passaran anys. I això és una injustícia molt bèstia.

—Avui sentia Neus Bramona, parella d'Oriol Junqueras, que deia que el seu fill pensa que el pare sortirà aviat de la presó...

—Tu perquè ets una noia joveneta, però jo, que sóc un vell, que tinc 54 anys, tot això m'és familiar. No he viscut la guerra civil, però els meus pares i els meus avis, sí. Van acabar tots a l'exili, a la presó, i a camps de concentració. Jo a casa tinc papers ben tètrics. Dels camps de concentració on va estar el meu avi matern... I, per tant, aquesta idea que tot pot acabar malament injustament

i que no passarà res, jo la tinc més que assumida.

—I els anomenats *progres*, que és una qüestió de la qual heu escrit, on se situen ara?

—Ells no n'han volgut saber mai res d'això. Tenen una cosa al cap que se l'han creguda. Que és una cosa hipercontradictòria, i és que han estat alguns dels qui han mogut els fils. Fa uns quants dies m'ho deia un amic meu de Saragossa: 'Això són les cent famílies catalanes.' Jo li vaig respondre: 'Suposo que et refereixes a les famílies que se'n van anar rabents amb l'empresa quan els va trucar el rei.' Tenen una visió absurda d'aquesta història i d'aquí no els mouràs.

—I els socialistes com ho veuen?

—En relació a Pedro Sánchez i el seu entorn, és diferent. Tu pots proposar un diàleg de manera que pugui ser efectiu o no. Perquè tu puguis prendre una determinació d'acord amb els teus interessos jo t'he d'oferir alguna cosa. Resulta que aquesta cosa Catalunya no la pot oferir. Sóc de l'opinió que has de presentar el diàleg pensant que es pot fer efectiu. No cal fer numerets absurds de cercar un acostament que és manifestament impossible.

—El diàleg era impossible d'entrada?

—Amb renúncies recíproques sí. Però no amb una renúncia només de Pedro Sánchez. Jo l'entenc. Ell és el president d'Espanya; si fos el president d'un altre lloc, però és el president d'Espanya. És clar que jo veig les coses d'una altra manera, però això no m'impedeix de posar-me en el lloc d'una altra persona. I què li oferia el Govern de la Generalitat era totalment inassumible per a ell. I a més a més, aquí m'agradaria de no pensar que això és fet expressament, perquè llavors la cosa és molt més sinistra.

—Quina cosa?

—Això de forçar que no hi hagi cap possibilitat de diàleg. Òbviament, amb els altres ja no cal ni pensar-hi. És ridícul



ALBERT SALAMÉ

de pensar que tu seuràs a parlar amb un paio com el Pablo Casado. Així que l'única possibilitat era aquesta i s'ha acabat. Cadascú sabrà què fa.

—Fa dos anys va dir en aquesta entrevista que tenir un full de ruta havia estat el problema principal del procés. Com ho veieu dos anys després?

—Crec que no sóc l'únic que pensa així. El procés s'acaba el 27 d'octubre de 2017. El 27 d'octubre va passar que van seguir un full de ruta, i mira, aquí el tens. En aquell moment tot allò que s'havia aconseguit amb l'1-O, que era una espècie d'intangible –no era res i a la vegada ho era tot– es malbarata completament. I tot és perquè hi ha un full de ruta –que el va imposar qui el va imposar– i partir d'aquí ja tens la situació. Tot allò que va passar l'1-O ja no serveix per a res, ja no es pot utilitzar políticament. Òbviament, d'un punt de vista simbòlic, sí. A les persones que hi vam aportar el nostre granet de sorra, no ens el treu ningú. Però crec que encara ningú no n'ha as-



El 27-O tot allò que s'havia aconseguit amb l'1-O es malbarata completament

sumit les responsabilitats. Ningú no se n'ha fet càrrec. Ningú no ha estat prou honest per a admetre'n la gravetat del punt de vista independentista. De com una cosa que havia costat molt d'aconseguir, fent aquesta broma, s'acaba. No et diré cap nom i cap sigla de partit, no cal acarnissar-s'hi, però trobo a faltar que les persones no se sàpiguen fer responsables d'allò que van fer o d'allò que no va fer.

—Creieu que una futura sentència absolutòria d'Estrasburg seria un cop definitiu per Espanya?

—Això és una fantasia que tenim aquí, però passaria que Espanya continuaria essent un estat de la Unió Europea i Catalunya no, i aquí hi ha el problema. Però que això pugui ser un sotrac per a Espanya, sí. Ara, pensa que el cas d'Oteguí és una cosa tan greu com aquesta i no s'ha despenat ningú. Europa no són persones, Europa és un lobby d'estats i, per tant, Espanya és un estat i s'ha acabat la història. Crec que estaria molt bé que això fos un avís enorme, però em penso que no serà així.

—Tampoc els progress no dirien res?

—Potser mala consciència sí, però establir algun matís a les coses que diuen ara, jo crec que no. Aquí la gent que t'havia venut aquest discurs cosmopolita ara és a la vora de Vox. Al Fernando Sánchez-Dràgo o al Fernando Sabater se'ls ha vist el llautó. Això té un punt d'escarn públic important. El cosmopolitisme per ells era pensar que la cosa normal era parlar l'espanyol. I a ells els ha servit perquè, malgrat defensar idees franquistes, ningú no els pogués dir que eren franquistes.

—Us ha cridat l'atenció l'escenografia d'on es fa el judici?

—A mi m'ha sobtat el caràcter bastant reduït de l'espai que fa que desprengui una sensació gairebé angoixant. És a dir, hi ha massa gent en aquella sala. Jo crec que era perfectament possible d'habilitar-ne una de molt més gran tenint present la quantitat d'imputats

que hi ha allà. I això condiona molt com es veu tot això.

—Han volgut presumir de transparència amb la retransmissió?

—Jo no he cregut mai en la transparència. La transparència és l'arma que fan servir els prestidigitadors. En aquest cas, aquesta mena de visibilitat oculta unes altres coses que són les que s'haurien de veure.

—Com ara què?

—Mentre parlen de visibilitat desvien el focus d'atenció en detriment d'allò que no es veu. I psicològicament pot arribar a tenir un ús pervers. Parlen de transparència perquè haurien d'ensenyar les imatges de què diuen que va passar, de les persones essent violentes contra la policia.

—Vau fer la tesi doctoral sobre Montaigne. Què en diria ell de la situació actual?

—Ell era magistrat i com que a la vegada pertanyia al corrent escèptic, per ell tota sentència era una cosa moralment complicada. I llavors es va fer imprimir una medalla on en grec hi posava 'suspenc el judici'. Però no ho podem comparar perquè ni el sistema judicial de l'època ni el cas que es planteja tenen res a veure. I hi ha un dels seus assajos que es diu *Sobre un nen monstruós*, sobre dos siamesos que tenen un sol cos i dos caps. El context són les guerres de religió a França. Ell diu que d'aquest cas se'n pot treure una conclusió, i és que dos caps poden sobreviure en un mateix cos. Els catòlics i els protestants poden conviure encara que a algú li sembli monstruós. Ell fa judicis de valor com aquest. Però fer una projecció en aquest cas és molt difícil. El món de Montaigne és molt llunyà al nostre.

—Dos caps poden sobreviure en un mateix cos. Això què vol dir?

—Penso en la tolerància, però no el sentit acomodaticí, sinó que hi ha determinades situacions que exigeixen no tant una ideologia com una actitud vital determinada. ■■



**Europa no són persones,
Europa és un lobby d'estats**



**La transparència és
l'arma que fan servir els
prestidigitadors**



Un agent de la policia espanyola a la porta del Suprem.

ALBERT SALAMÉ

‘Això és inquietant’: impressions des de dins del Suprem

Diari d'un judici polític Crònica de les percepcions des de dins la primera setmana del judici contra el procés al Tribunal Suprem espanyol

JOSEP CASULLERAS NUALART

És una zona blindada d'uns trenta mil metres quadrats, en ple centre de Madrid. A tocar de Chueca. El carrer Génova per dalt, des del punt de la façana ombrívola de la seu del PP guarnida amb una gran bandera espanyola en el xamfrà amb el carrer Zurbano fins a la plaça de Colón. De bandera a bandera. Per la part de baix, el carrer Bárbara de Braganza; a l'esquerra, el carrer General Castaños fins a la plaça

de las Salesas, i a la dreta el carrer Marqués de Ensenada. Aquest rectangle és el perímetre que emmarca aquesta zona zero del judici contra el procés, on hi ha l'immens, barroc i laberíntic edifici del Tribunal Suprem espanyol, un antic monestir de la Visitació de las Salesas Reials reconvertit en tribunal. Un edifici on pràcticament no s'han fet mai judicis, perquè el Suprem és un tribunal de cassació, de vistes sobre recursos. Però aquesta vegada sí, el macrojudici de càstig contra l'independentisme català l'han volgut fer aquí.



El macrojudici de càstig contra l'independentisme català l'han volgut fer aquí

Aquesta sola decisió ja significa la vulneració de dos drets fonamentals: el del jutge predeterminedat per la llei i el de la doble instància judicial. És a dir, que el judici no es fa a Catalunya, com correspondria, amb tot el que implica tant per als acusats com per a les famílies; i un cop hi hagi sentència, els condemnats ja no tindran cap altre tribunal on recórrer perquè la pugui revocar o corregir: tan sols quedarà el polititzat Tribunal Constitucional espanyol, on hauran de reclamar la protecció dels seus drets vulnerats, com un pas previ per a anar a Estrasburg.



Familiars dels presos polítics. ALBERT SALAMÉ

I dins 'aquesta zona zero, blindada per desenes, centenars de policies durant els tres mesos que duri el judici, el veïnat que habitualment passeja pels jardins de la plaça de la Villa de París en queda fora. És un rectangle deshumanitzat. Aquí dins només hi poden entrar els actors d'una mena de teatre que ja ha posat en escena una representació que té tot un aire d'escarment públic.

Les aparences de Marchena

I això que el jutge Manuel Marchena va engegar el judici invocant el Tribunal Europeu dels Drets Humans. Ho va fer amb un punt de cinisme, tenint en compte la duresa i el biaix de tota la fase d'instrucció de Pablo Llarena que les males llengües diuen que ha supervisat de dalt a baix. Marchena es vantava

de ser tan generós de donar quaranta-cinc minuts d'intervenció a les defenses, pels trenta minuts d'Estrasburg, i feia callar Vox quan el partit ultra demanava de prohibir els llaços grocs que duen els acusats. Perquè a la sala hi ha una aparença volguda de neutralitat, d'exhibició de garanties en els aspectes més formals. Però la mà de ferro es manté en el fons, amb un jutge que no accepta de cap manera un informe policíac d'experts britànics que podria posar en evidència davant tot el món els mètodes propis d'una policia d'un país no democràtic durant l'1-O i constatar el caràcter no violent i pacífic de les manifestacions d'aquella tardor. Aquest impediment no fa tan soroll, no llueix tant de cara a la galeria, però en canvi és més decisiu.

La claca de Vox

El control dels ritmes, dels moviments de tots els actors i del flux informatiu és total dins del palau de les Saleses. Tot amb un aire vuitcentista. El primer dia de judici va ser caòtic: centenars de periodistes havíem d'entrar per un accés lateral de l'edifici, per una única porta, per a un període d'acreditació interminable i desendreçat, barrejant-s'hi al final la cua de militants ultres de Vox que havien vingut a increpar els acusats i els seus familiars i a presumir de disposar d'un aparador mediàtic immillorable en aquest procediment en què hom els ha deixat que exercixin d'acusació popular. Seran els qui tindran més minuts de campanya electoral en televisió.

La claca de Vox hi és permanentment, dins i fora

d'aquest espai perimetrat i blindat per un dispositiu policíac extraordinari. Semblava que fossin els qui s'hi movien amb més facilitat, perquè te'ls trobaves pertot arreu, amb la seva polsera amb els colors de la bandera espanyola i el lema del partit inscrit, fent cua de la matinada ençà, cada dia, per a tenir lloc per a entrar dins la sala de vistes. I feia impacte de veure, el primer dia de judici, aquestes senyores, amb les seves ulleres de sol i el seu mig somriure sota el nas, barrejades amb els familiars dels presos, amb les dones i fills d'unes persones per a qui demanen en aquest judici dècades de presó, d'una gent que han difamat i calumniat i que volen enfonsar políticament i personal i que es van trobant en aquests passadissos llargs i amples del Suprem.



Expectació mediàtica davant el tribunal. ALBERT SALAMÉ

L'edifici és laberíntic i els espais estan molt delimitats. Al capdamunt d'unes escales s'accedeix a un vestíbul que fa de distribuïdor de les diverses sales, habilitades totes per a funcions que no li són pròpies. Els periodistes som amuntegats en una gran biblioteca adaptada com a sala de premsa, on disposem d'unes pantalles per on podem seguir l'emissió en directe de les sessions del judici. Només uns quants periodistes poden accedir cada dia dins la sala de vistes, però sense telèfon mòbil i sense ordinador, tan sols amb un bloc de notes i un bolígraf. Qui i quan hi entra ho decideix el personal de premsa del Suprem amb uns criteris que no queden del tot clars. I cada vegada que hi ha un recés mitja sala de premsa es buida per anar als

passadissos i mirar de parlar amb algun dels advocats o amb els acusats que no són a la presó, Meritxell Borràs, Santi Vila i Carles Mundó. Els presos polítics no se'ns permet pas de veure'ls en cap moment que no sigui a la sala de vistes. I cada vegada que en surten, sigui quan arriben, quan marxen o en els descansos, un dispositiu de seguretat ens manté tancats a la biblioteca, fins que han passat. Als periodistes que hagin quedat en el passadís en algun d'aquests moments els planten una gran mampara vellutada (tot és de fusta, marbre i vellut, aquí) que impedeix de veure els presos.

L'abisme

La major part del temps som dins la biblioteca, adés en un guirigall, adés en un silenci

La major part del temps som dins la biblioteca, adés en un guirigall, adés en un silenci espès, pendent de les declaracions

espès, pendent de les declaracions. Sempre amb el repic de teclats de fons. Dins aquella biblioteca hi ha moltes complicitats entre col·legues, generositat, bona sintonia. S'hi parla força llengües (castellà, català i francès són les que més s'hi senten) i hi ha moltes percepcions, molt diverses, sobre allò de què s'ha

d'informar. I hi ha abismes. Sí, abismes que no són només periodístics o polítics. També són emocionals. Perquè quan, després de quinze mesos a la presó, Oriol Junqueras compareix per primera vegada en públic, i per fi li podem sentir de nou la veu i t'imagines a Catalunya tota la gent que no ha pogut anar a veure'ls a la presó i que per fi, ara, pot tornar a veure la seva gestualitat i el seu to de veu, és inevitable que se't faci un nus a la gola. En aquell moment et concentres per pensar amb el cap, per mantenir-te una mica fred, per mesurar les seves paraules i el seu discurs i encaixar-lo en un context judicial i polític, però el cor et va a mil per hora. És xocant viure un moment periodísticament i personalment tan colpidor i a pocs metres d'on



La façana del tribunal. ALBERT SALAMÉ

ets sentir un espetec amb la llengua aquí, un esbufec allà, un comentari amb desdeny, una ridiculització. Hi ha abismes periodístics, i sobretot emocionals.

La sensació va ser semblant amb la declaració de Joaquim Forn. Ell, a diferència de Junqueras, responia les preguntes del fiscal i de l'advocada de l'estat. Duia també un munt de papers que va endreçar a la taula que tenia davant la cadira on declaren els acusats. I havia d'anar responent en una postura poc natural, inclinat tota l'estona cap a la dreta, per a poder veure els seus interrogadors, els seus acusadors, situats també en una posició més alta. Això, afegit a la dificultat que tenia per a desplegar amb fluïdesa el seu discurs en castellà, tal com ell

mateix havia advertit ben al començament de la intervenció, i al fet que es disposés a entrar en el terreny rellescós de les preguntes del fiscal, feia patir. Semblava ben bé que es fiqués a la gola del llop, que anés de dret a un parany. I, tot i la solidesa de les seves respostes i la matuseria del fiscal, groller, previsible, indocumentat i mentider, l'interrogatori feia patir. Un patiment que es podia veure reflectit després en la mirada dels seus familiars, enmig dels passadissos d'aquell edifici fred, d'un altre lloc i d'un altre temps.

Els familiars dels presos van d'un cantó a un altre, fent el cor fort, amb la serenitat que dóna la convicció de la innocència i amb la ràbia que injecta la voluntat d'humiliació que ha tingut

tot aquest procés judicial en general i aquesta vista oral del judici en particular. El tribunal va jugar amb la data del començament del judici ben bé fins que els presos ja feia estona que anaven dins aquelles gàbies individuals per a terroristes en l'autobús de la Guàrdia Civil que els conduïa de Catalunya cap a presons espanyoles. El personal del Tribunal Suprem va tenir, doncs, prou temps per a preparar tota la contingència per al dia que comencés el judici. I tanmateix el dimarts, 12 de febrer, els familiars dels presos van haver de voltar per tot el perímetre de l'edifici de les Saleses provant d'entrar i veient com ara un policia, ara un altre, els ho impedié. I com encara algun dels agents els va etzibar que se sentia amenaçat.

Un cordill de cinc metres

Amb les famílies, hi pots coincidir al passadís que connecta l'escalinata principal que duu a la sala de vistes i els accessos amb la sala de premsa. També hi pots veure més gent que assistirà a la sessió del judici d'aquell dia, com els de Vox, i també observadors internacionals, que han rebut un tracte lamentable. D'entrada perquè no els reconeixen tal condició, i després perquè hom no els fa cap mena de concessió ni de tracte preferent, malgrat que són advocats o juristes, alguns amb una trajectòria professional remarcable. És el cas de l'advocat francès Alexandre Faro, que ve en representació de la Federació Internacional de Drets Humans (FIDH), una organització amb gairebé cent anys

El perímetre que delimita aquesta espai barroc i extemporani, aquesta bombolla en què tot queda sota control i tot sembla que ja hagi estat escrit i decidit

d'història en la defensa dels drets humans que integra 178 organitzacions de més d'un centenar de països de tot el món. Ha vingut, com molts altres observadors, sota el paraigua de la iniciativa International Trial Watch. El primer dia, com a advocat, es va presentar amb la toga. Una membre del personal del Tribunal Suprem li va dir de mala manera que ja se la podia treure. Per a poder seguir les sessions s'ha de llevar a les cinc del matí per a poder ser dels primers de la cua que es fa en una de les entrades laterals de l'edifici i on la policia reparteix números per accedir a la sala de vistes. Quan acaba la sessió del matí, passades les dues, els qui han entrat a la sala de vistes perden el número i per a entrar a la sessió de la tarda han de tornar a fer cua.

Parlem amb ell al passadís principal, separats per un cordill que sostenen dos pals de fusta separats per cinc metres que indiquen fins on pot arribar la premsa, els visitants

i els familiars. Tot són límits. Faro es declara preocupat des del primer dia de judici, per la manera com els tracta el tribunal. Sí, s'han de llevar molt d'hora, han de fer cua, però allò que més els preocupa és què van veient, d'ençà del primer dia. 'És molt inquietant. Perquè no tinc la impressió que aquí hi hagi totes les garanties d'un procés equitable. Vaig veure coses molt inquietants sobre la imparcialitat dels jutges, en relació amb les demandes que van plantejar els advocats de la defensa.' I també el neguiteja que el temps judicial que es viu dins el Suprem se solapi amb el temps polític. 'Es parla pràcticament de les mateixes coses aquí i al congrés espanyol. El poder polític exerceix en certa manera una pressió sobre el poder judicial, i aquest té a les mans unes decisions que poden tenir un efecte sobre la vida política. Això, francament, no és gaire sa.'

Faro diu que en alguns altres països tant ell com l'organització que representa

han pogut fer tasques d'observació internacional sense problemes. Parla de països europeus com ara França, per exemple en el procés contra l'independentista cors Yvan Colonna, condemnat a cadena perpètua per haver assassinat el 1998 el prefecte del sud de Còrsega, Claude Erignac. No tan sols a França, diu l'advocat francès, sinó també a l'Amèrica Llatina. Allà on han anat la FIDH ha pogut fer tasques d'observació. A Espanya, no. Perquè tots són límits, aquí, en aquest judici. El del cordill que ens separa; el de la mampara que ens posen als periodistes que hem quedat en aquest mateix passadís quan hi ha un recés i no volen que vegem els presos; el de les tanques que delimiten els carrers Génova, Bárbara de Braganza, General Castaños i Marqués de Ensenada. El perímetre que delimita aquesta espai barroc i extemporani, aquesta bombolla en què tot queda sota control i tot sembla que ja hagi estat escrit i decidit. 📺

SERGI PERELLÓ

‘La vaga de demà tindrà un impacte important’

Parlem amb el vice-secretari i portaveu de la Intersindical-CSC, un dia abans de la vaga general



JOSEP REXACH FUMANYA

La gran incògnita de les vagues generals és saber quin seguiment tindran. És el cas de la que es farà demà a Catalunya, que arriba enmig del judici als presos i després de la gran manifestació de dissabte passat. En aquest context, el vice-secretari i portaveu de la Intersindical-CSC, Sergi Perelló, pronostica que tindrà un gran seguiment. ‘No serà com la del 8-N’, diu, un mes després del referèndum del primer d’octubre, quan aquest sindicat independentista va fer-se a conèixer al gran públic. Més d’un any després, han duplicat el nombre d’associats i tornen a capitanejar la convocatòria d’una vaga.

—**Molta gent desconeix la Intersindical. Què la defineix?**

—La Intersindical pretén aplegar dos elements cabdals en un país que cal transformar i que és compost, encara que la gent no s’hi consideri, majoritàriament per treballadors. Gent que té un salari i que va a treballar cada dia, inclosos els autònoms, molts dels quals encara tenen més mala situació que els treballadors que treballen per compte d’altri. La Intersindical-CSC, doncs, vol aplegar dos conceptes bàsics: la dignitat per defensar els treballadors sense renúncies i el país. Nosaltres considerem que una organització sindical ha d’estar arrelada al país. És la manera de defensar els drets des d’aquí i no des de Madrid, que és on a vegades es negocien alguns convenis.

—**I com us definiu políticament?**

—No ens definim, però sí que és un sindicat que considera que cal una transformació social en les relacions de producció, és a dir, que el país cal que es transformi cap a una societat més justa. Per tant, l’eix vertebrador de la Intersindical és una proposta progressista, d’esquerres, avançada i transformadora. Creiem que el capitalisme no és la forma més idònia de millorar la vida de les persones. I, transformant això, podem arribar a allò que els humans en diem felicitat. I arribar a la felicitat implica transformar el nostre



Cadascú té els seus mètodes per a assolir això, no ens arreglerem en cap isme



Quan nosaltres convoquem la vaga no ho fem segons si els judicis són abans o després

entorn i que hi hagi benestar. Cadascú té els seus mètodes per a assolir això, no ens arreglerem en cap isme.

—Però sí sobiranista. Què hi podria guanyar, la classe treballadora, amb la independència?

—Bàsicament, les independències i les construccions de nous marcs polítics no són cap panacea en si mateix. Són oportunitats. I nosaltres partim del fet que les relacions socials, econòmiques, polítiques i culturals dins el regne d'Espanya no són beneficioses per als interessos del conjunt de la població, que és composta per treballadors i treballadores. I creiem que la República és una oportunitat, més que una eina, per a assolir més quotes de progrés, de benestar i dignitat. Per què? Perquè construir una república et permet, si més no, d'entrada, de poder vestir des de zero aquelles polítiques orientades a millorar la vida de les persones. Tenint en compte que vivim en l'Europa occidental, que el regne d'Espanya és un estat que en els últims quaranta anys ha tingut polítiques que han anat en contra dels treballadors i que han retallat drets civils, bàsicament el fet de voler una independència, és simplement, perquè la gent visqui una mica millor. Que no és cap panacea, com he dit abans.

—D'ençà de la vaga del 8-N, la Inter-sindical ha anat agafant més presència, és més coneguda. Hi heu notat un creixement?

—Sí, hem passat de tenir un dos mil afiliats, a tenir-ne gairebé quatre mil. Els hem duplicat. Som un sindicat modest i que treballa en un camp monopolitzat per CCOO i UGT, però hem crescut molt en un any i mig, i enguany en podríem tenir un miler més.

—Per què vàreu decidir d'ajornar la vaga?

—Primer, hem d'entendre el context social i polític d'aquest país. Cal fer una puntuació prèvia i és que en aquest país, a diferència del País Basc, de Galícia, de Còrsega, de Sardenya, del Quebec, per exemple, no hi ha una expressió sindical pròpia que sigui important ni, molt menys, majoritària.

—Voleu dir sindicats sobiranistes o nacionalistes.

—Sí. En tots aquests països hi ha expressions sindicals que, o són majoritàries o tenen un pes molt important en la societat. Per tant, tenen la capacitat d'incidir en les polítiques que fan els governs, propis o forans, a partir del fet d'aturar la producció. Nosaltres encara som un sindicat modest. No tenim prou capacitat per a aturar tot el país, encara que tenim presència a tots els sectors. Per tant, si volem aturar el país i fer mobilitzacions, necessitem el consens de més actors socials. En aquest cas, era imprescindible tenir el suport de la USTEC, que és el principal sindicat d'ensenyament, o alguns altres. També és veritat que diverses seccions sindicals ens van transmetre que era massa precipitat poder preparar bé la vaga per a fer-la el dia 7. I per això vàrem creure que era millor ajornar-la.

—Que el judici no hagués començat, també hi va influir?

—Nosaltres convoquem la vaga sense tenir en compte aquests elements perquè ens centrem a convocar vagues de caràcter social i laboral. Considerem que tenim una funció determinada que és defensar els drets dels treballadors i treballadores, i per exemple, una de les agressions que perpetra l'estat espanyol és anul·lar lleis de caràcter social del parlament. I per això a nosaltres ens toca respondre en aquest camp. A les entitats civils ja els toca respondre en un altre camp. Quan nosaltres convoquem la vaga no ho fem segons si els judicis són abans o després, perquè la nostra funció és protestar i fer pressió per les demandes que presentem.

—La vaga de demà serà multitudinària?

—S'han constituït una cinquantena de comitès de vaga en pobles i ciutats per a organitzar les mobilitzacions durant els dies de vaga. I en molts casos no són afiliats al nostre sindicat, perquè no arribem a tot arreu i ens donen suport a sindicats, entitats i partits. No tindrà el mateix impacte de la vaga del 3-O, per-

què és un context diferent i perquè CCOO i UGT aquella vegada no van fer vaga però sí que van fer una cirda a l'aturada. Aquesta vegada no han dit res. Per tant, tenint en compte la nostra dimensió, fem una proesa. Però perquè la vaga tingui èxit, que en tindrà, cal el concurs d'una part important del teixit social del país.

—Creieu que demà aturareu el país?

—En part, es podrà aturar el país, sí, sí. No serà una vaga com el 8 de novembre. Serà més modesta, però la vaga tindrà un impacte important.

—En quins punts del Principat preveieu més seguiment?

—Primer de tot hem de desmitificar on es troben els cinturons industrials. Un estudi publicat fa pocs mesos posa èmfasi que la segona corona, la que va del Ripollès i fins a les Terres de l'Ebre, és on hi ha més concentració de teixit industrial. Barcelonès i Baix Llobregat ja no són el cinturó amb més indústria. I, és clar, pel context polític i social, en aquestes àrees hi podria haver més suport. També és cert que aquests darrers anys s'ha trencat la dicotomia que en les zones metropolitanes hi ha menys seguiment de les lluites que tenen contingut social i polític al mateix temps, perquè hi ha més població i perquè aquest és un país on estem barrejats i hi ha hagut molta més cohesió que en altres llocs. Aquí no hi ha separació ètniques. Només cal veure que en les últimes eleccions els partits sobiranistes obtenen resultats molt bons a la zona metropolitana. Per això, que el seguiment també serà bo en aquestes zones. Però sense oblidar que els sindicats majoritaris, CCOO i UGT, no fan res i no donen suport a la vaga.

—S'han aclucat d'ulls o hi han anat en contra per a boicotar la vaga?

—Com altres vegades, com el 8-N, no hem vist una actitud tan agressiva. Sí que hem detectat alguns casos en què deien que els treballadors no podien fer vaga en tal o tal empresa perquè la Intersindical no hi estava representada. Això és mentida.

—Hi ha membres de tots dos sindicats que participaran en la vaga. Us n'heu trobat gaires casos?

—Els sectors independentistes de la UGT i CCOO sí que hi participen. I sabem, com ja es va publicar, que el 43% dels afiliats de CCOO eren votants de partits sobiranistes. Per això, que en les seves files segur que hi haurà seguiment, encara que no tinguin l'autorització.

—Aquesta vaga que heu impulsat, fins a quin punt us ha servit per a fer-vos publicitat per a les eleccions sindicals del març?

—Bé, les eleccions s'haurien fet igualment. I nosaltres ja teníem al cap que el 2019, pel context polític i social, seria un any de moltes mobilitzacions i aturades. El 21-D, de fet, ja vàrem escalfar motors amb la vaga de dues hores. Vull dir que si no hi hagués hagut eleccions, també ens hauríem mobilitzat.

—El terreny del sindicalisme és el que l'independentisme menys ha treballat. És dur, penetrar en un terreny clarament dominat per dues organitzacions?

—Sí, es fa molt complicat. Són dues estructures que tenen exèrcits de gent contractada i d'alliberats, amb més de cent mil afiliats. I nosaltres som una cosa petita. Hem de tenir en compte que la legislació és bastant pensada per als sindicats grans. Un exemple: si volem presentar-nos en una empresa on no hi ha hagut prèviament cap elecció sindical, no ho podem fer. Tret que la meitat dels treballadors ho demanin. Això no acostuma a passar perquè fa certa por. Per això ens és molt difícil d'entrar a les empreses, fins i tot en les que molta gent voldria que hi entréssim. A més si entrem en una empresa, hem de poder respondre pels treballadors, i això implica una gran estructura. Si tu no pots solucionar els problemes que et presenten perquè no tens prou infraestructura i no arribes allà on no tens locals, com Tortosa o Tremp, no pots atendre les necessitats d'aquells treballadors. Llavors, per a ser efectius, necessitem temps, anar creant xarxa. ■



Els sectors independentistes de la UGT i CCOO sí que hi participen



Per a ser efectius, necessitem temps, anar creant xarxa

ANTONI FERRANDO

‘El fabrisme és cosa de tres’

Entrevistem el professor de la Universitat de València, que homenatja Pompeu Fabra i reclama una visió alhora unitària i diversa de la llengua catalana



N.C.

NÚRIA CADENES

És catedràtic emèrit de la Universitat de València i membre de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) i de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL). Ara Antoni Ferrando (Benicólet, la Vall d'Albaida, 1947) acaba de publicar *Fabra, Moll i Sanchis Guarnier. La construcció d'una llengua moderna de cultura des de la diversitat* (PUV), un volum on s'apleguen alguns dels seus treballs,

revisats, en homenatge a Pompeu Fabra i a la resta de la tríada que, amb ell, va donar forma i consistència al fabrisme.

Al seu despatx de la Universitat de València, que presideix un retrat de Manuel Sanchis Guarnier, tot ordenat i pulcre, Antoni Ferrando s'hi sent còmode. Parla de pressa. Perquè l'entrevista s'ha encabint entre dues reunions i perquè el tema l'apassiona. Tant, de fet, que

abans no s'engegi l'enregistradora, ell ja ha començat a enfilar raonaments:

—Hi ha hagut una visió molt monolítica del fabrisme. Avui, però, ja es parla dels tres pares del fabrisme. És un canvi molt important. L'altre dia, a la presentació, hi varen venir els tres directors generals de política lingüística. Sembla que aquest llibre



Tenim una visió massa monolítica de Fabra, pensem que sempre és el mateix i resulta que no



Si no hi ha una ortografia unitària, no hi ha percepció unitària de la llengua

és de les primeres coses que han fet en col·laboració.

—Parleu dels ‘tres noms indissolubles’ en la història de la llengua catalana al segle XX: Pompeu Fabra, Francesc de Borja Moll i Manuel Sanchis Guarner.

—Sí. Indissolubles. El fabrisme transcendeix Catalunya: és una cosa de totes les terres de llengua catalana. Ara ja s’ha assumit que el fabrisme és cosa de tres. Normalment, la insistència en tot el domini lingüístic ve sobretot dels perifèrics. Per raons òbvies. És cert que al nord hi ha sectors molt sensibilitzats, però no és l’actitud majoritària. Al IEC tampoc, eh? Te’n diré una dada: de les sales de la seua seu, amb els noms corresponents (Puig i Cadafalch, Prat de la Riba...), vàrem aconseguir, fa cosa de deu anys, una Sala Alcover. No n’hi ha cap de dedicada a Sanchis Guarner. Ni a Joan Fuster. A cap valencià.

—Ja és gros que digueu ‘vàrem aconseguir’: la insistència, sempre...

—...ve de fora. Al llibre també comente, diplomàticament, que, de fet, calgué que hi haguera un conflicte al IEC, als anys cinquanta i seixanta, sobre si calia difondre o no el *Diccionari català-valencià-balear*, per tal que hi entraren, després de cinquanta anys, un valencià i un mallorquí: Sanchis i Moll. L’any 1962. I calgué que arribara la democràcia (entre cometes, ja ens entenem), perquè un català que sí que es creia els Països Catalans, a qui estime moltíssim, Jordi Carbonell, vinguera, delegat pel IEC, per intentar que hi haguera valencians i mallorquins. Perquè hi havia el problema de l’autoritat normativa: tenim l’autoritat, sí, però com pot ser, si no hi ha valencians ni mallorquins? I hi entràrem Pitarch i jo, i Josep Maria Llompart i Aina Moll. A partir d’aquell moment, la Filològica ja va tenir una estructura més integradora.

—I més lligada a la realitat. A què atribuiu aquesta actitud tan totsolista?

—Com que hi ha un decalatge polític entre els uns i els altres, imagineu que

l’actitud dels catalans és la de ‘ja anireu fent el vostre camí, perquè no podem esperar-nos, necessitem anar avançant en aquest camí de més autonomia, o més autogovern, o independència’. I ara quan proposes coses de Països Catalans hi ha una certa reticència. Molt gran. Molt. Allà.

—Fins i tot en l’àmbit estrictament cultural?

—Sí, sí. Haviem aconseguit tenir força membres de la Filològica. Ara en som menys de la meitat. L’excusa és l’Acadèmia [AVL]. Però si el IEC hagués estat... [gest d’englobar, amb les mans] no s’hauria creat l’Acadèmia. Per què no es va crear res de similar en el cas del basc? Perquè, des del començament, l’Euskaltzaindia és una acadèmia dels set territoris històrics, amb presència obligada de membres dels set territoris, amb seus a tot arreu i amb presidències de tot arreu. Eixe tema, ací, no s’ha cuidat. De fet, al llibre s’explica com Bernhard Schädel, romanista alemany, ja va re- traure a començament del segle XX que el IEC no comptara amb cap valencià. I va proposar la persona que hi podia haver estat, Roc Chabàs. Imagineu-vos, un canonge. Ho retrau. Un estranger.

—De vegades des de fora es veuen millor les evidències.

—El llibre comença en el Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana: si s’intentava crear una autoritat lingüística que involucrara totes les terres de llengua catalana, la cosa més normal hauria estat que, així com es va integrar Alcover, també hi haguera hagut un valencià.

—En el cas de Pompeu Fabra, que aneu desgranant al llarg del llibre, expliqueu que, resumit, l’objectiu que tenia era proposar un model de llengua que fos acceptable al Principat i compatible amb la resta.

—En ortografia, que és la cosa més visible, el vestit, diguem-ne, havia de ser igual: si no hi ha una ortografia unitària, no hi ha percepció unitària de la llengua.



*Ara totes les pressions
que hi ha des de
Barcelona, sobretot
des de la premsa,
avancen cap a la
dialectalització del
català*



N.C.

I va fer una proposta unitària al 98%. En ortografia i en sintaxi. Les diferències que hi ha són detallets de mínims i que passen en qualsevol llengua. En morfologia, en canvi, és clar, *vingui* i *vinga* són incompatibles; *parlo* i *parle*; etcètera. Hi havia d'haver una adaptació a la millor tradició literària de València i les Illes Balears, que Fabra sempre va pensar que era continuadora dels usos clàssics.

—Hi ha l'exemple de la -r en els infinitius verbals, que en català oriental no es pronuncia i que Pompeu Fabra va establir gràficament bo i pensant en els valencians.

—És que tenim una visió massa monolítica de Fabra, pensem que sempre és el mateix i resulta que no: va començar essent molt de Barcelona, i va anar evolucionant perquè va estar en contacte amb valencians i amb mallorquins. Al començament, per exemple, pensava en alguna solució del tipus 'que els valencians posen la -r i nosaltres no'... Era una mena de tres cantonalismes. Però en la mesura que va contactar amb Miquel Duran de València, Martínez Ferrando,

Josep Giner, i que va venir a fer algunes visites en moments clau, es va adonar de la importància que tenia el valencià dins del domini lingüístic.

—En moments clau?

—L'any 1915, perquè hi havia el problema que els sectors dominants ací volien fer una alternativa a la normativa fabrista. Després, l'any 1930, les vespres de les Normes de Castelló. L'any 1935, perquè era un moment de certa plenitud del valencianisme cultural i polític i hi havia la qüestió de la toponímia i volia la màxima convergència. I després, en temps de la guerra, al Congrés d'Intel·lectuals per a la Defensa de la Cultura, on va fer una ponència conjunta amb Carles Salvador. Pensava que València era molt important. Cal remarcar també que Josep Maria de Casacuberta, en representació del IEC, va venir l'any 1968 a la Universitat de València i hi va fer un discurs parlant precisament de l'atenció que Fabra tenia als valencians i la consciència més progressiva sobre la necessitat d'incorporar coses del valencià en la normativa general. Deia que

volia incorporar moltes paraules que en un principi havia bandejat.

—Oh!

—I més coses. Perquè ho anuncia, però no sé quines formes volia reconèixer. Podria ser el *meua*, per exemple. En les seues gramàtiques sempre hi ha *meva*. Però en la pòstuma ja hi posa l'una i l'altra. Si saps que *meua* és la forma que diuen al Rosselló, a gran part de les Illes Balears, a la major part de la demarcació de Tarragona, a tota la de Lleida i a tot el País Valencià... És la majoritària geogràficament! Per tant, no té sentit optar per *meva*. I sembla més lògic que hi haguera una reconeixença perquè afecta tots els Països Catalans. En la mesura que Fabra sabia més de la llengua de tot arreu, variava també de posicionament. Pensa que el *Diccionari català-valencià-balear* dóna molta informació dialectal i, mentre ell vivia, només se'n van publicar els dos primers volums. O l'*Atles Lingüístic del Domini Català* de Veny. En canvi, hi ha una cosa curiosa: feia vacances al Pirineu, i arreplega una sèrie de paraules d'allà perquè les sentia.

Si haguera tingut la mateixa experiència respecte de València o de les Illes Balears, si haguera pogut tenir una vida normal i no s'haguera hagut d'exiliar l'any 39, i Fuster ho diu, hauria fet una normativa més integradora i més global.

—També dediqueu un apartat a Joan Fuster, al llibre: comenceu marcant la triada i l'acabeu amb Fuster.

—La triada són els que elaboren i difonen la norma. Fuster la defensa. També parle de Verdaguer...

—Que forma part de l'altra triada, l'anterior.

—Jacint Verdaguer, Teodor Llorente i Marià Aguiló. Això també és important. A voltes passem amb la idea que no hi havia res, abans. I no: hi hagué un esforç convergent d'una persona que tenia molt clara la unitat de la llengua: Llorente. A casa seua, hi tenia una habitació reservada a Jacint Verdaguer. Verdaguer també tenia la mateixa actitud. I Marià Aguiló, òbviament. Ell va dir a Fabra: 'No, no pots posar *las portas*, ha de ser *les portes* perquè és com s'ha fet sempre, és una cosa comuna, perquè els catalans deien els plurals valencians.' Que, de fet, no són els plurals valencians, són els plurals pancatalans, per expressar-ho d'alguna manera. Per tant, Aguiló, Verdaguer, Llorente han tingut molta influència.

—Expliqueu les diferents opcions a l'hora d'escampar la proposta fabriana: a Catalunya es compta amb la institucionalització; a les Illes Balears, parlem d'una 'adhesió tel·lúrica'; al País Valencià, de les 'minories actives' que sacsegen l'alienació lingüística.

—Sí. La gran sort que tingué Fabra fou que pogué comptar, almenys durant vint anys, amb l'oficialització de la seua norma. Això, ací, no va passar. Justament quan s'hi haguera hagut de comptar, amb Sanchis i amb Moll, fou en temps de Franco: impossible. Què va fer Sanchis, per tant? 'Hem de ser lleials al valencià, és la nostra llengua...' Són exhortacions morals. I sempre, sempre, recordant els clàssics: 'És la llengua d'Ausiàs Marc,



N.C.

de Sant Vicent Ferrer, d'Isabel de Vil·lena...' Tal com recomanava Fabra: si volem recuperar unes formes dignes, més acostades al català, l'estratègia era recórrer als clàssics. I Sanchis ho va fer. L'Adlert, que al començament era molt catalanista i després va passar a ser anti, se n'adonà, i repetia que l'estratègia de Sanchis era justament catalanitzar-nos per mitjà dels clàssics. No anava mal encaminat [somriu].

—I a les Illes?

—La crida a la fidelitat a les nostres tradicions, la nostra cultura, les nostres rondalles... Hi havia una tradició, sobretot a l'església, que tenia molt de pes i s'havia d'aprofitar.

—Si hi havia cap percepció monolítica de Pompeu Fabra i del fabrisme, la desmunteu de cap a peus.

—Fou un personatge extraordinari. I va comprendre que la història ens ha fet diversos. Per tant, hem de partir de la diversitat per a construir la unitat. L'única



Si Fabra haguera pogut tenir una vida normal i no s'haguera hagut d'exiliar l'any 39, hauria fet una normativa més integradora i més global



Si no hi ha unes polítiques de cohesió, estem fent cantonalisme



N.C.

cosa que encara no he trobat, i això no ho havia dit encara enlloc, és quina va ser la resposta de Fabra a l'aprovació de les Normes de Castelló. I trobe que potser va callar perquè pensava que fer-ho era més diplomàtic...

—Per què?

—Perquè les Normes de Castelló no parlen de 'llengua valenciana', però tampoc de 'llengua catalana'. Codifiquen la mateixa normativa però no reconeixen d'on prové. No parlen de l'autoritat, sinó que la deriven cap a futurs treballs fets per valencians... És un pacte, i és clar... Crec que a Fabra no el va acabar de convèncer la formulació. Però tampoc no hi podia estar en contra perquè, de fet, reconeixia allò que ell volia. M'ha cridat molt l'atenció no haver trobat cap reacció seua sobre les Normes de Castelló, sí.

—Pompeu Fabra tenia una aspiració de vertebració política dels Països Catalans.

—Sí. Ho té molt clar. I denuncia precisament els atemptats de la constitució republicana contra les relacions de les

terres de llengua catalana. També hi ha una citació, de la qual després no n'he aconseguit la referència, d'un discurs que envià al president Francesc Macià on es queixava que l'estatut d'autonomia de Catalunya no preveia aquestes relacions. Cosa que també ha passat ara.

—Escriuiu: **'La nostra llengua continua essent víctima d'un esbafament estratègic glotofàgic i es veu sotmesa a perilloses temptacions cantonalistes.'** Les dues punxes que l'amenacen.

—Sí: intentar que tinga menys drets i que siga una llengua percebuda com a secundària. I l'altra, els cantonalismes: si no hi ha unes polítiques de cohesió, des de les direccions generals de política lingüística, i des dels mitjans de comunicació, estem fent cantonalisme. Ens agrada o no. Fins i tot si es fa en nom de l'independentisme, tot s'ha de dir.

—Encara no havíem acabat el segle XX que ja explicitàveu, en un article que ara reproduïu, com la pràctica autonòmica pot afeblir els llaços de relació entre la comunitat lingüística.

—És que quan arribes a Tortosa s'ensenya el català de Barcelona! I allà al costat, al País Valencià, on resulta que parlen igual que a Tortosa, s'ensenya un valencià que és el d'ací.

—De l'Horta.

—Abans hi havia una espècie de continuïtat. Ara el sistema d'ensenyament i de mitjans de comunicació van fent fronteres. I, per tant, mentalitats autonòmiques. Els mitjans de comunicació potencien els trets de les capitals, i es va creant allò de 'llengua valenciana / llengua catalana'. És un poc perillós. La situació ideal seria mitjans de comunicació unitaris. No solament amb l'intercanvi, que de fet vol dir intercanviar mentalitats autonòmiques, sinó comunitaris: que s'alternaren els uns amb els altres, que els locutors foren d'un lloc i d'un altre, que els temes foren d'ací i d'allà de manera indistinta... Això és el que crea unitat de llengua. La resta no ho sé. Tinc molts dubtes que amb el mer intercanvi (que tampoc no el volen de cap manera) fóra suficient.

—De moment, no sembla que vagi per aquí.

—No. Ni d'una manera ni d'una altra. No va de cap manera. Ara què dirien Sanchis Guarnier i els altres? Jo crec que dirien això. Sanchis sempre insistia en la seua dèria: un acord policèntric, que vol dir que el fem des de tots els centres, però convergent. Convergent. Ara totes les pressions que hi ha des de Barcelona, sobretot des de la premsa, amb Pla Nualart i la resta, avancen cap a la dialectalització del català. Ara pressionen perquè hi haja les combinacions dels pronoms febles de Barcelona! Si és així, en fi, ja tenim llengua catalana / llengua valenciana.

—No es pot aturar, això?

—Ací, l'Acadèmia, en part, ha salvat molts trastos. Però també fa prioritzar les coses particulars. I després invoca la unitat. Diu una cosa però després tendeix a practicar-ne una altra. A la primera gramàtica hi havia *cinqué* i *sisé*, a la segona, ja hi ha *quint* i *sext*.

Si continuem així, no contribuïm a la cohesió de la llengua.

—Però vós formeu part de l'AVL.

—Sí. I intente sempre anar en contra d'aquestes coses. Perquè demane que hi haja eixa convergència. Al IEC què faig? Igual des de l'altra banda, recordar que hem de mirar el conjunt. He de defensar la meua llengua amb dues perspectives diferents. Al començament això em creava uns problemes enormes. Però no: el meu partit és aquest: les institucions són instruments en favor d'una cosa, que és la llengua. Uns altres veuen que les institucions van primer i, després, la llengua.

—En un dels articles del llibre escriuiu: 'És encara massa aviat per a poder veure si la recent creació d'una Acadèmia Valenciana de la Llengua podrà servir per a superar l'artificial però molt interessada guerra de normatives al País Valencià.'

—Sí.

—Ja es pot veure?

—Bé, jo puc dir que en la primera renovació autònoma, que és molt limitada, ja es nota que hi ha més pressió convergent. I cal dir que, avui, les relacions amb l'Institut d'Estudis Catalans són normals, amb comissions mixtes de gramàtica, de lèxic... De fet, ací hem aprovat també l'ortografia d'allà. Amb problemes, perquè, és clar, deien 'és que no ens han tingut en compte'... Que això també...

—És cert.

—Sí. Per això dic que la meua tasca és intentar convergir. I hi ha una cosa curiosa: Gabriel Bibiloni, per exemple, ha dit que ha trobat la gramàtica normativa valenciana primera, que va dirigir Pérez Saldanya, més unitària que no la de l'Institut d'Estudis Catalans. Com pot ser que una institució 'secessionista' haja fet una normativa més unitària? Per tant, ací, farem tant com podem, des dels dos costats, i en favor de l'objectiu únic [toca el llibre]: ser fidels a aquests senyors. ■



La situació ideal seria mitjans de comunicació unitaris. No solament amb l'intercanvi, que vol dir intercanviar mentalitats autonòmiques, sinó comunitaris



Si continuem així, no contribuïm a la cohesió de la llengua

Sant Jordi aclaparat (pim-pam)



JOAN JOSEP ISERN

‘Digues un desig’ és el títol de la novel·la amb què Jordi Cabré va guanyar l’última edició del Premi Sant Jordi i que va arribar a les llibreries la setmana passada · Joan Josep Isern l’ha llegida i ens comenta les seves impressions

Vejam... La història comença un dia plujós de Sant Jordi en una cèntrica llibreria barcelonina. El protagonista –un famós escriptor que aquell any no presentava cap novetat– s’adona que a les taules hi ha unes quantes

piles d’un llibre amb el seu rostre i el seu nom a la portada i amb tots els indicis de ser una autobiografia... que no ha escrit ell. Unes piles que, a més, baixen amb gran rapidesa perquè resulta que el llibre en qüestió és l’èxit de vendes del dia.

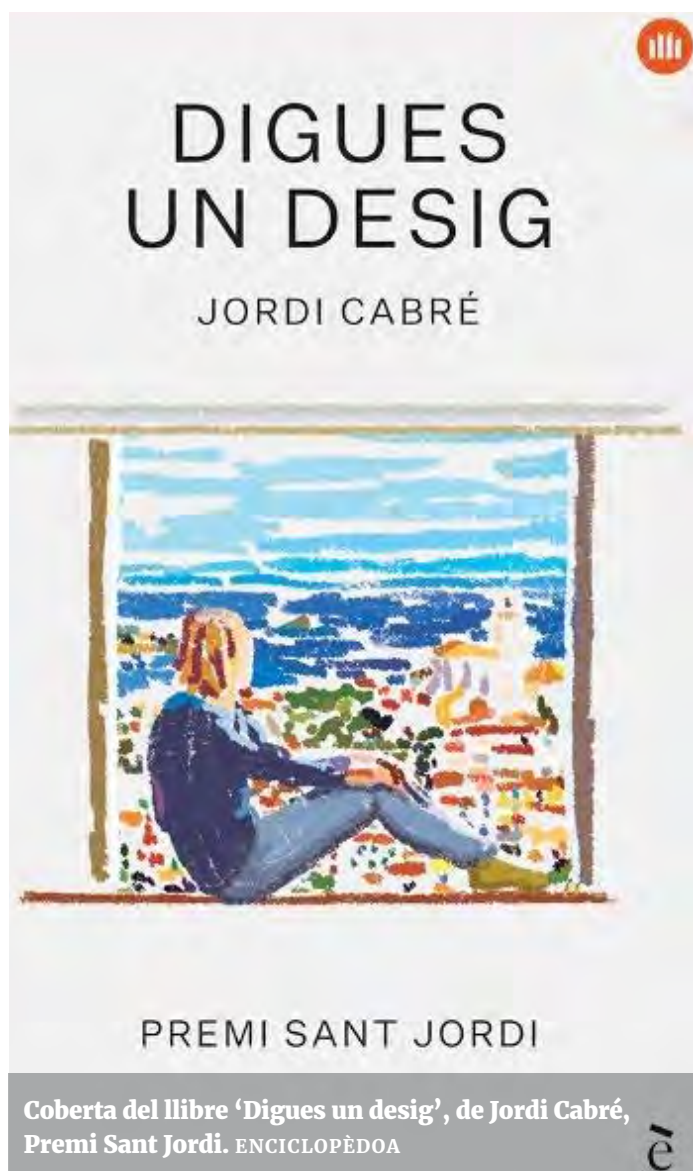
meres pàgines. Però alguna cosa no acaba de rutllar com caldria perquè, almenys a mi, que llegeixo el llibre que ho explica (i que ha guanyat el darrer premi Sant Jordi de novel·la), d’angoixa no me’n transmet gaire, francament.

Curiositat sí, perquè de seguida la història es bifurca en dues direccions narratives: d’una banda, els fragments de la falsa autobiografia i, d’una altra, les reaccions de l’escriptor quan els llegeix. A través d’aquest doble recurs m’assabento que la seva vida és bastant anodina, que és professor de l’Escola d’Escriptura de l’Ateneu i que manté una relació amb una de les seves alumnes. També de passada se m’explica que tragina un Rolex aturat a les 6.57 i amb el vidre ratllat

Frases per a subratllar

En aquest punt començo a adonar-me que, més enllà de les tribulacions de l’aclaparat protagonista, el text de Jordi Cabré m’obsequia amb un generós ramell de frases que em criden molt més l’atenció. Com unes quantes de dedicades a la descripció dels atributs físics de la senyoreta –que sempre apareix invocada com a Ella i amb majúscula– majestuosa com «la filla predilecta d’un tsar», dotada «amb nasset de germana de Tintín» i amb «mugrons mig marcats sota la camisa com si fossin poms de calaixos semioberts».

De seguida s’assabenta que en aquelles pàgines es presenta un retrat de la seva persona ple de racons foscos: infidelitat, violència masculista, allunyament domiciliari i, fins i tot, un assassinat. Es diria que el nostre home està aclaparat per aquella inesperada situació. Si més no, ens ho hauria de fer pensar la proliferació de frases com «Perquè és que a veure. Un moment, no pot ser», «Però... però un moment, però què és això...» o «Però quina broma és aquesta?», que s’escampen per les pri-



Com qui no vol la cosa, ja sóc a la meitat de la novel·la i sembla que es va preparant un intercanvi de relats

Fugint de la llibreria l'home es refugia al Cafè de la Pedrera mentre espera que arribi la seva agent literària. Aquí la collita continua: «Alço la mirada i contemplo l'arquitectura comestible marcant corbes i fent cantonades enmig de l'Eixample, o més aviat trencant cantonades, trencant Cerdà, com un somni plantat enmig d'un pensament», mentre la meteorologia del dia a poc a poc es va aclarint: «entre el gris dels núvols s'ha obert pas un blau prometedori. Blau perquè sí. Blau amb ganes». Poques pàgines més endavant, mentre fa plans amb l'agent, m'assabento que «el llibre queda obert damunt la taula com una Bíblia basada en fets reals» i quan surt novament al carrer trobo una nova imatge per a l'antologia: «La llum verda d'un taxi lliure avança lentament com una prostituta passant l'escombra». Més endavant llegeixo encara el que algun malpensat consideraria una definició: «Jo és que mai no havia escrit així. Tan tal com raja, tan pim-pam. És com escriure jazz, com fer de mecànograf de les entranyes.» Tan pim-pam, diu...

M'adono que encara no he explicat que una part del llibre és ambientada a Cadaqués i que amb aquest pretext l'autor escampa de tant en tant unes quantes referències dalinianes: «Era com els infants de parvulari quan juguen a futbol, perseguint tots alhora la pilota com espermatozous perseguint un ovari... Era com un nen aixecant amb summa precaució la pell del mar per descobrir-hi els misteris ocults...» I com que la fortuna ajuda sempre els

audaços, professor i alumna no tarden gaire a trobar-se al catre, cosa que em proporciona un parell de perles més per a la llista: «Jo era aquell d'allà, jo soc aquell. El noiet prim que mai no ha tingut un cos gaire escultural però que per follar amb Ella es va treure els mitjons de l'esperit i els preservatius de l'ànima» i «Li vaig fer l'amor com ningú, com a ningú, l'hi vaig fer com me l'hauria fet a mi mateix.» Sense descurar-me'n una altra que trobaré unes quantes pàgines més endavant: «Va obrir-se de cames pornogràficament [...], generosa com un dia de l'espectador.»

Realitat, ficció

Com qui no vol la cosa, ja sóc a la meitat de la novel·la i sembla que es va preparant un intercanvi de relats. Vull dir que la realitat i la ficció es comencen a barrejar. De fet, la tercera part del relat, titulada 'Metamorfosi', i la referència al títol del llibre ben bé podrien ser-ne pistes: «—Digues. Què vols?. Digues un desig. [...] —Algun dia m'agradaria ser un personatge de novel·la.» Però, vaja, la trama continua i, paral·lelament, la llista de fragments a subratllar creix, com quan «un llamp encén el cel com si fos un paparazzi furtiu...», o quan parla d'una església moderna «davant la qual tres o quatre sensesostre construeixen façanes de cartró i parquets de paper de diari», o «La porta és de fusta dura, com un implacable porter de discoteca», una altra perla per a l'antologia; sense oblidar descripcions com aquesta:

Una experiència de lectura catabàtica que dialoga, ens interroga i s'enjogassa, diuen els membres del jurat

Ara que hi penso, podria ser que jo no hagués entès res de res. No ho descarteu pas

«Les pedres de davant del Marítim han agafat un to de cendra i d'esquena cremada. També la tarda, a mesura que va marxant el sol, es va fent com més sincera. Més de setembre. Potser també jo escric de manera més sincera perquè s'acaba l'estiu. No sé, tot hi ajuda, no?»

Un altre moment notori de la trama és la visita que el nostre home fa a l'Arantxa, que «és una psicòloga jove amb cara de nudista d'Eivissa», gràcies a la qual descobrirà dues coses: la importància de somriure sempre, fins i tot en les situacions més aclaparadores, i els orígens –ocults en el més pregon de la seva infantesa– del Rolex amb el vidre ratllat i aturat a les 6.57 del qual no se separa mai. No avançaré detalls, només diré que hi surten unes cosinetes.

A mesura que avança la novel·la de l'alumna –sembla que és Ella qui escriu el

llibre de l'escàndol– decreix el seu interès pel professor que, en conseqüència, evolucionava de l'aclaparament a la desesperació: «Agafo els coberts i em menjo els ous que no tinc i el valor que mai no tindrà, i les paraules que no li vaig dir, amb patates», o «La sensació d'impotència se m'anava acumulant com la radioactivitat d'una central atòmica». I més endavant, tot anant cap a Cadaqués, un parell de detalls més en aquesta mateixa línia: «El cel és molt més negre quan arribo a l'altura de Sant Celoni, amb el massís del Montseny marcant paquet entre la nit i l'autopista» i «Els carrers estan posats abans a Cadaqués que a qualsevol altre poble de la Península. Potser per això les cafeteres del Casino es desperten sense pressa, amb els llençols enganxats, i encara ningú no ha activat el botó que posa en marxa les onades de la badia».

Un llibre catabàtic

La història va acostant-se al final amb uns quants matisos cromàtics dignes de remarcar –«El cel es va apagar uns quants pantones més, del 369C al Black C» i «El capvespre s'ha ruboritzat amb una discreció molt professional»– i tot plegat s'acaba com el rosari de l'aurora. Veig, però, que després de la pàgina d'agraïments de l'autor el llibre té encara una coda final en forma de breu comentari del jurat en el qual es defineix *Digues un desig* com «un joc de miralls de naturalesa catabàtica» (au, cap al diccionari hi falta gent!) «que dialoga i s'enjogassa amb la pròpia noció de la literatura. Una experiència de lectura que ens interroga sobre els mecanismes de la creació i que qüestiona l'estatut de veritat que emmascara l'artefacte.»

Una experiència de lectura catabàtica que dialoga,

ens interroga i s'enjogassa, diuen els membres del jurat. Ja m'oriento. I un llibre que, això ho dic jo, sembla que aplega atributs suficients per a guanyar un premi prestigiós com el Sant Jordi en una edició en què, precisament, hi ha canvi d'empresa editorial i de sistema de promoció.

Però, vaja, també podria ser que tot el llibre fos una broma des de la primera pàgina a l'última. Una broma desmesurada, talment com la imitació a escala 1:1 de la novel·la primerenca d'una alumna d'escola d'escriptura. O potser el deliri d'un personatge que figura que és un escriptor el desig més gran del qual és esdevenir un personatge de novel·la. És complicat, tot plegat, ho reconec...

I també, ara que hi penso, podria ser que jo no hagués entès res de res. No ho descarteu pas. ■

Gastronomia La Festa del Trinxat de la Cerdanya

Música Festival de Jazz de Terrassa

Exposicions Berenice Abbot a la Fundació Mapfre

VilaWeb { Paper > 23-24/2/2019

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

*El museu mostra l'exili mitjançant el pintor
alemany més destacat del seu temps*

MAX BECKMANN, EL GRAN SOLITARI DE L'ART DEL SEGLE XX



La mostra repassa la seva trajectòria creativa, que es divideix en tres trams ben diferenciats. ACN

EL CAIXAFÒRUM DEDICA UNA EXPOSICIÓ A **MAX BECKMANN**, EL GRAN **SOLITARI** DE L'ART DEL SEGLE XX

Exposicions El museu mostra l'exili mitjançant el pintor alemany més destacat del seu temps

REDACCIÓ

El CaixaFòrum de Barcelona acaba d'inaugurar la primera exposició monogràfica que dedica a Max Beckmann, considerat el pintor alemany més destacat del segle passat i del panorama internacional. L'exposició 'Beckmann, figures de l'exili' recull una cinquantena d'obres –essencialment pintures, dues escultures i una carpeta de litografies– amb les fites més importants dels anys alemanys de l'artista i una selecció de peces que remeten

a l'experiència de l'exili a Amsterdam i els Estats Units, on va morir.

Una mostra dividida en tres etapes creatives

La mostra repassa la seva trajectòria creativa, que es divideix en tres trams ben diferenciats: el primer, dels anys anteriors a la Primera Guerra Mundial, és un període que es desenvolupa principalment a Berlín i que es veu interromput per la Gran Guerra, en què l'artista va participar com a infermer. El segon tram comença al final de la guerra i es desenvolupa principalment

Sota el nazisme la seva obra es va deixar d'exposar i només es va tornar a veure una vegada l'any 1937 dins la mostra d'art degenerat amb què el nazisme assenyalava els artistes dissidents



'Artistes de circ', 1948. THE LEWIS COLLECTION

a Frankfurt, on Beckmann obté plaça de docent a l'escola d'art. I el tercer, entre Amsterdam i els Estats Units, plasma les creacions de l'artista a l'exili forçat per l'ascens del nazisme.

El pintor alemany més destacat del segle XX, un artista que anava per lliure

Més proper a l'expressionisme imperant, d'entrada, i després a la nova objectivitat, Beckmann va anar per lliure i no es va acabar d'integrar en cap d'aquests moviments. Per això fou un gran solitari i un artista que no encaixava en el relat pictòric del seu temps. Va desenvolupar una pintura molt personal, de signe

realista i que segons el comissari de l'exposició, Tomàs Llorens, el converteixen en l'home que ens dona el clima del seu temps d'una manera més intensa. I afegeix que aquesta capacitat el situen en un lloc destacat de la història de l'art.

Una obra marcada per l'exili

L'exili va marcar decisivament la seva vida i la seva obra, tal com subratlla l'exposició. Amb l'arribada de Hitler al poder, Beckmann va ser expulsat de la plaça de docent a l'escola d'art de Frankfurt on treballava. A més, sota el nazisme la seva obra es va deixar d'exposar i només es va tornar a veure una vegada l'any 1937 dins la mostra d'art degene-

rat amb què el nazisme assenyalava els artistes dissidents.

Per això, Beckmann se'n va anar d'Alemanya i no hi va tornar mai més. Primer es va exiliar a Amsterdam i, finalment, a Nova York, on es va morir. L'exposició posa un accent especial en aquesta etapa vital d'exili, explicat al voltant de quatre obres relacionades amb aquesta experiència. Es tracta de *Màscares*, centrada en la pèrdua d'identitat de l'exiliat; *Babilònia elèctrica*, sobre el vertigen de la ciutat moderna com a capital de l'exili; *Ell larg adéu*, que planteja l'equivalència entre exili i mort i *El mar*, metàfora de l'infinit, la seva seducció i el seu estranyament. ■



El trinxat és un plat típicament hivernal consistent en un puré espès de col i patata enriquit amb cansalada fregida i el seu suc. LACUINADESEMPRE.CAT

LA Cerdanya REIVINDICA EL SEU PATRIMONI GASTRONÒMIC AMB LA FESTA DEL TRINXAT

Festes A més de la popular barreja de col i patata, al sopar també s'hi menjaran formatges, embotits i altres productes de la zona

REDACCIÓ

Ja fa més de vint anys que, cada hivern, Puigcerdà fa la Festa del Trinxat, un àpat comunitari que vol potenciar el plat més popular de la Cerdanya. Enguany, el sopar es farà dissabte a les nou del vespre al pavelló municipal i aplegarà un miler de persones. Amb el trinxat com a pretext, la festa vol ser un aparador de la rica gastronomia de la comarca i, per això, al menú hi consten altres productes autòctons de la zona, provinents en molts casos de l'agricultura ecològica i de quilòmetre zero.

Així, a més del trinxat, al sopar de dissabte també es degustarà un entrant

d'embotits i formatges de la comarca i una crema de carxofes aromatitzada amb fetge gras d'ànec. Després del plat protagonista, els comensals menjaran vedella local ecològica amb cremós patata de la Cerdanya perfumada amb tòfona. I després de les postres, el sopar de gala s'acabarà amb un ball a càrrec de l'orquestra Montecarlo.

La col de la Cerdanya, l'ingredient estrella del trinxat

El trinxat és un plat típicament hivernal consistent en un puré espès de col i patata enriquit amb cansalada fregida i el seu suc. És originari de tota la zona del Pirineu, però el que es fa a la Cerdanya té una fama especial perquè s'elabora

amb una varietat molt concreta de col autòctona de la zona anomenada col d'hivern. És especial perquè creix a grans altures i ha estat tocada pel gel de les nits cerdanes i això fa que tingui una consistència especial i que no es desfaci del tot a l'hora d'aixafar la verdura.

Menjar trinxat més enllà de la festa

A banda del sopar de gala, cada dijous del mes de febrer diversos restaurants del centre del poble afronten el repte de crear tapes amb els principals ingredients del trinxat. També durant tot el mes, els restaurants col-laboradors de la Festa del Trinxat ofereixen dins en les cartes i menús l'opció de degustar el tradicional trinxat de Cerdanya. 

LA RECEPTE DEL TRINXAT DE LA Cerdanya

El trinxat de la Cerdanya és una recepta molt senzilla de fer: només calen tres ingredients bàsics. A més és un plat molt nutritiu i tradicional de la temporada d'hivern. Aquesta és la recepta de la Gastroteca, extreta del Corpus Culinari Català



Ingredients

- 1 quilo de patates
- 1 col d'hivern
- 4 talls de cansalada viada
- Oli
- Sal

Es neteja la col, es renta i es talla. Es pelen les patates, s'esqueixen i es renten.

Es fan bullir les patates i la col en aigua i una mica de sal fins que gairebé es desfacin.

En una paella amb oli, es rossegen els talls de cansalada i es reserven.

En el mateix oli, se sofregeixen les patates i la col ben escorregudes, remenant-les i aixafant-les.

En el moment de servir el plat, posar-hi la cansalada per sobre. 

KENNY BARRON, DAVID MURRAY, YOUN SUN NAH I ENRIE WATTS, AL FESTIVAL DE JAZZ TERRASSA

Festivals Enguany, coincideix amb el 60è aniversari de l'entitat organitzadora, el Club de Jazz d'Amics de les Arts i Joventuts Musicals

REDACCIÓ

El Festival de Jazz de Terrassa presenta una programació amb una gran varietat estilística, amb Kenny Barron, David Murray, Youn Sun Nah i Enrie Watts entre els principals caps de cartell. En total, s'han programat una seixantena de concerts i activitats paral·leles en els dinou dies que dura el certamen. Enguany, a més, se celebra el seixantè aniversari de l'entitat organitzadora, el Club de Jazz dels Amics de les Arts i Joventuts Musicals, i els vint-i-cinc anys de la Nova Jazz Cava, seu dels concerts més destacats.

De fet, el festival arrenca aquest cap de setmana amb dos concerts especials per a celebrar el quart de segle de la Nova Jazz Cava. Divendres, el quartet De Diego Brothers presentaran el seu nou disc *Since 1993*. I dissabte es podrà escoltar el duet format pels italians Fabrizio Bosso, trompetista *post-bop*, i el pianista Julian Oliver Mazzariello.

I més enllà d'aquestes dues actuacions, el festival presenta unes quantes novetats discogràfiques i estrenes de projectes inèdits que reflecteixen les tendències del jazz contemporani d'arreu, amb especial atenció al llegat del jazz nord-americà modern. Un dels seus representants és el llegendari pianista Kenny Barron, que presentarà el seu darrer àlbum, *Concentric Circles*, en format quintet el 9 de març a la Nova Jazz Cava. A més, el festival reconeix enguany la trajectòria de Barron i la seva vinculació amb el certamen (serà la novena vegada



El festival reconeix enguany la trajectòria de Barron i la seva vinculació amb el certamen. KB

que hi actua) amb el lliurament del premi Jazzterrasman 2019.

També seran a Terrassa dos saxofonistes tenors de renom com David Murray i Enrie Watts. Murray, *jazzman* d'avantguarda dels més destacats, actuarà el 21 de març acompanyat del pianista David Bryant, el contrabaixista Dezron Douglas i el baterista Eric McPherson. I el tòtem del saxo Enrie Watts serà a la Nova Jazz Cava el 23 de març per presentar el nou disc, *Home Light*, amb el mateix quartet que fa dotze anys: Christof Saenger al piano, Rudi

Engel al contrabaix i Heinrich Koebberling a la bateria.

El 8 de març, la baterista i compositora Terri Lyne Carrington coliderarà a tres bandes The Children of the Light, amb Danilo Pérez i John Patitucci, sota l'estela de Wayne Shorter.

I encara un altre nom destacat que passarà enguany pel festival, el de l'aclamada Youn Sun Nah. La cantant sud-coreana estrenarà el 15 de març el seu projecte, *Immersion*, en el seu debut al país, un àlbum que 'continua demostrant l'enorme sensibilitat i creativitat' de la cantant. 

BERENICE ABBOTT, LA FOTÒGRAFA DE LA MODERNITAT DEL SEGLE XX, ARRIBA A LA FUNDACIÓ MAPFRE

Fotografia Una mostra recorre tota la trajectòria de la fotògrafa nord-americana, amb les ciutats i la ciència com a grans temes



REDACCIÓ

La Fundació Mapfre comença la seva programació expositiva del 2019 a Barcelona amb la mostra 'Berenice Abbott. Retrats de la modernitat', que proposa un recorregut per la trajectòria de la fotògrafa nord-americana de la primera meitat del segle XX. Una professional de la fotografia i icona de la modernitat tant temàtica com estilística. Els seus retrats dels artistes i intel·lectuals avantguardistes del moment, la seva mirada sobre la ciutat de

Nova York i la vinculació amb la fotografia científica són els tres grans temes de la seva obra, recollida a l'exposició amb dues-cents fotografies d'època.

La idea de la modernitat embolcalla tota l'obra de Berenice Abbott, en opinió de la comissària de l'exposició, la catedràtica d'Art Contemporani a la Universitat Complutense de Madrid Estrella de Diego.

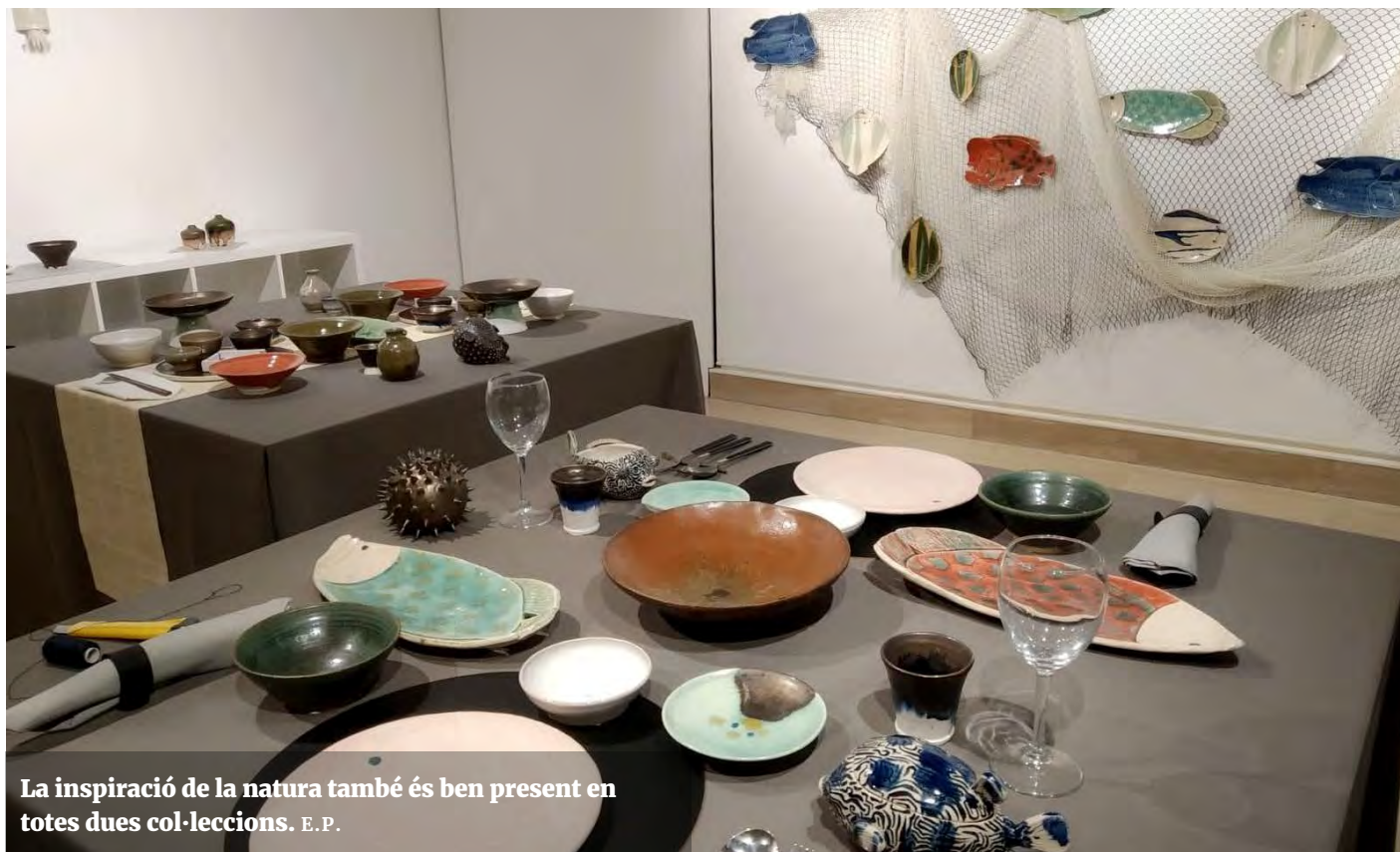
Abbott va aterrar a Nova York el 1918 i es va instal·lar al Greenwich Village, centre de trobada d'artistes i intel·lectuals. Això li va facilitar el primer contacte amb creadors com ara Marcel

Duchamp i Man Ray. Després va anar a París, ciutat que també va retratar a fons i on durant un temps va fer d'ajudant d'estudi de Ray. El 1926 es va establir com a fotògrafa independent, i ja de tornada a Nova York, el 1929, va començar la producció de la seva feina més gran: la documentació fotogràfica del creixement de la ciutat.

No va ser fins a final dels anys cinquanta que es va interessar per la documentació fotogràfica dels fenòmens científics, en col·laboració amb el Massachusetts Institute of Technology (MIT). El 1959, l'associació Professional Photographers of America la va situar entre les deu primeres fotògrafes del país.

Abbott no representa únicament una figura moderna en el seu context, amb una trajectòria i visió pròpies en la fotografia, sinó que, valgui la redundància, va retratar la modernitat i els canvis que se succeïen al seu entorn. Les seves fotografies constitueixen, de fet, un retrat de la modernitat –arquitectònica, cultural i científica– de la primera meitat del segle XX.

L'exposició recorre la trajectòria de la fotògrafa mitjançant gairebé dues-cents imatges d'època agrupades en seccions temàtiques. La retrospectiva d'Abbott és la més gran organitzada a fins a l'actualitat i s'ha nodrit dels fons d'època d'algunes de les col·leccions més importants dels Estats Units: la New York Public Library, el George Eastman Museum (Rochester, Nova York), el museu del MIT (Cambridge, Massachusetts) i l'International Center of Photography de Nova York, entre més. 



La inspiració de la natura també és ben present en totes dues col·leccions. E.P.

LA MOSTRA 'NENDO' TRENCA ELS LÍMITS DE LA CERÀMICA ENTRE L'ART I L'ARTESANIA

Exposicions L'exposició mostra les obres de Patrica Varea i Takashi Matsuo, que parteixen de tècniques tradicionals i s'inspiren en la ceràmica oriental

REDACCIÓ

La ceramista Patrica Varea Milà i el japonès Takashi Matsuo porten al Museu Nacional de Ceràmica i Arts Sumptuàries González Martí de València la mostra 'Nendo'. Aquesta exposició de dos creadors formats a l'Escola d'Art i Superior de Ceràmica de Manises es podrà veure fins al 14 d'abril. La mostra dissol els límits entre l'artista i l'artesà mitjançant vaixelles, peces

utilitàries i escultures ceràmiques. Totes les peces són fetes a mà, unint tradició i contemporaneïtat des d'un punt de vista molt personal.

Tant Varea com Matsuo comparteixen la influència de la ceràmica oriental: Takashi Matsuo, pels seus orígens, i Patricia Varea, per la seva formació desenvolupada en part a Corea, on va fer una residència de tres mesos a Coledobang Residence. Tots dos també comparteixen interès pel mateix material, l'argila, base del seu

procés creatiu. El títol de la mostra, 'Nendo', fa referència a això: és una paraula japonesa utilitzada per anomenar genèricament l'argila.

La inspiració de la natura també és ben present en totes dues col·leccions. En el cas de Matsuo, s'observa la influència de la mar i els seus peixos, una de les seves predileccions des que va anar a viure a prop de la platja del Cabanyal de València. Per la seva banda, les peces de Varea respiren l'aire de les muntanyes i els boscos coreans. 

ELS DIBUIXOS INÈDITS DE GRAN FORMAT DE JOSEP MARIA JUJOL, JUNTS EN UNA EXPOSICIÓ

Exposicions La mostra 'Jujol, grans dibuixos' és un dels plats forts de l'Any Jujol



La majoria de les obres que es mostren a l'exposició són inèdites, bé perquè és la primera vegada que surten de l'Arxiu Jujol o bé perquè han estat cedides per particulars.

CEDIDA

REDACCIÓ

Al centre Jujol – Can Negre de Sant Joan Despí es pot veure fins al 28 d'abril la mostra 'Jujol, grans dibuixos'. L'estrella de l'exposició són deu dibuixos inèdits de gran format que fan uns dos metres quadrats cadascun. La majoria són dibuixos preparatoris d'esgrafiats i de vidrieres que van ser fets per l'arquitecte i artista multidisciplinari Josep Maria Jujol durant la seva carrera, del 1906 al 1949. Aquesta mostra és un dels actes més destacats que es faran enguany amb motiu de l'Any Jujol, que commemora el 140è ani-

versari del seu naixement.

La majoria de les obres que es mostren a l'exposició són inèdites, bé perquè és la primera vegada que surten de l'Arxiu Jujol o bé perquè han estat cedides per particulars. Entre aquestes, destaca el dibuix de la Mare de Déu que hi havia a la vidriera de la tribuna de Can Negre, que es va trencar i es va perdre quan la casa va quedar abandonada. També s'hi pot veure el primer dibuix que va fer Jujol i el darrer. El primer data de 1906 i és un esgrafiament d'un domicili particular que encara es conserva a Barcelona. I el darrer és mateix 1949, any en què es va morir, i són d'unes vidrieres de la parroquia de Vilanova i la Geltrú.

Un geni desconegut i un dibuixant precoç

Josep Maria Jujol (1879-1949) va ser col·laborador d'Antoni Gaudí i autor de joies arquitectòniques del modernisme com Can Negre i la Torre de la Creu de Sant Joan Despí i el Teatre Metropol de Tarragona. Enguany, es commemora el 140è aniversari del seu naixement amb un any ple de celebracions destinat a difondre el seu llegat. Un llegat que és, sobretot, arquitectònic, però Jujol va conrear altres disciplines artístiques. Una en què va excel·lir des de ben jove va ser el dibuix. Hi tenia una destresa innata i una gran afició per plasmar allò que veia o que li cridava l'atenció.



‘¿PODRÁS PERDONARME ALGÚN DÍA?’ | ‘DESTROYER’, ESTRENES DESTACADES DE LA SETMANA

El film *¿Podrás perdonarme algún día?* Dirigit per Marielle Heller i *Destroyer*. Una mujer herida, dirigida per Karyn Kusama i protagonitzada per Nicole Kidman són algunes de les estrenes destacades d'aquest cap de setmana. També s'estrena un dels grans èxits del cinema colombià recent: *Pájaros de verano* dirigida per Cristina Gallego i Ciro Guerra, qui també va dirigir la premiada *El abrazo de la serpiente*. Torna també l'històric director cinematogràfic Jean-Luc Godard amb nou projecte: *El libro de imágenes*. I en català s'estrenen els films d'animació *Com ensinistrar un drac 3* i *La rata pirata*.

Can You Ever Forgive Me?

¿Podrás perdonarme algún día?

Direcció: Marielle Heller. Intèrprets: Melissa McCarthy, Dolly Wells, Jane Curtin; Richard E. Grant, Ben Falcone, Gregory Korostishevsky. Gènere: Drama.

Lee Israel és una escriptora que s'ha especialitzat en escriure biografies de famosos que s'han convertit en best-sellers. Però ara passa per hores baixes perquè ja no li publiquen els llibres al no estar a l'alçada de les reclamacions del mercat. Per això, amb el suport del seu lleial amic Jack, canvia el mètode i comença a vendre falsificacions de cartes escrites per gent coneguda.



Destroyer*Destroyer. Una mujer herida*

Direcció: Karyn Kusama. Intèrprets: Nicole Kidman, Tatiana Maslany, Natalia Cordova-Buckley; Sebastian Stan, Toby Kebbell, Bradley Whitford. Gènere: Enjòlit.

Los Angeles. La detectiu Erin Bell és una policia que ha d'enfrontar-se als errors del seu passat quan un perillós criminal que es diu Silas torna als carrers de la ciutat.

**Pájaros de verano**

Direcció: Cristina Gallego, Ciro Guerra. Intèrprets: Natalia Reyes, Carmina Martínez; José Acosta, Jhon Narváez, Greider Meza. Gènere: Drama.

Colòmbia, dècada de 1970. La joventut nord-americana abraça la cultura hippie i amb ella la marihuana. Això provoca que els agricultors colombians es converteixin en empresaris a un ritme ràpid. Al desert de la Guajira, la comunitat indígena dels Wayuu es veu obligada a assumir un paper de lideratge en aquesta nova empresa que té el perill d'acabar en una guerra fratricida. Basada en fets reals.

**Com ensinistrar un drac 3***How to Train Your Dragon: The Hidden World*

Direcció: Dean DeBlois. Gènere: Animació.

Esbós: El que va començar com una inesperada amistat entre un jove viking i un temible drac, s'ha convertit en una trilogia èpica. En aquest nou episodi descobriren el seu veritable destí: la llibertat.



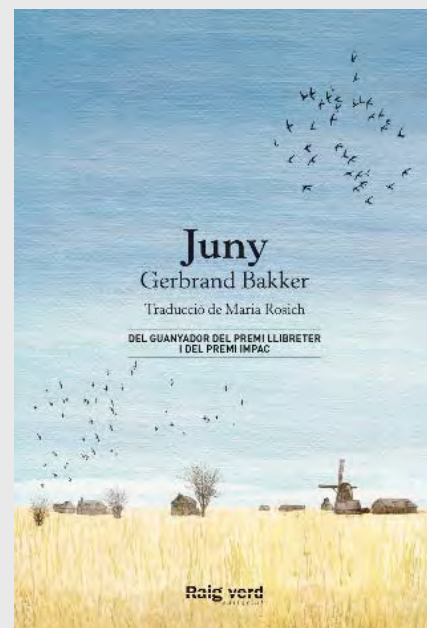


Els seus textos estan plens de vida, amb aquella capacitat que té la vida d'il·lusionar-te o decebre't en qualsevol moment

Laura Huerga

'JUNY', DE GERBRAND BAKKER

Raig Verd publica la darrera novel·la d'aquest autor, en una traducció del neerlandès de Maria Rosich



REDACCIÓ

L'editorial Raig Verd, de la mà de Laura Huerga, va néixer el 2012 amb un premi sota el braç, el que li van concedir els llibreters pocs mesos després: *A dalt tot està tranquil*, de Gerbrand Bakker, va obtenir el premi Llibreter, un dels més estimats i valorats pel sector editorial i pels lectors. Durant aquests set anys, Raig Verd ha fet política d'autor i ha anat publicat tota l'obra de Bakker: *Deu oques blanques* i *Les pereres fan la flor blanca*. Ara n'arriba la darrera, *Juny*, una història que escruta la propagació del dolor en una comunitat, una família i diverses generacions.

Us n'oferim un **fragment**.

L'editora Laura Huerga escriu sobre l'autor i l'obra:

«Gerbrand Bakker ens enamora. *Juny* és la quarta i darrera obra que publiquem d'aquest autor i (com ja ha passat amb Svetlana Aleksievitx o aviat passarà amb Juan José Saer) ja podeu gaudir de la seva obra completa

a la nostra editorial. Bakker és un autor important i significatiu per a nosaltres, perquè el primer llibre que vam publicar va ser precisament d'aquest escriptor: *A dalt tot està tranquil*, i aquell mateix any els llibreters el premiaven amb el premi Llibreter. Després vam publicar *Deu oques blanques*, també guanyadora de diversos premis, i *Les pereres fan la flor blanca*, una obra que tres anys després de la seva publicació es llegeix a les escoles i ja arriba a la cinquena edició. Bakker és segurament l'autor més venut de la nostra editorial i, sens dubte, un dels més estimats.

Els seus textos estan plens de vida, amb aquella capacitat que té la vida d'il·lusionar-te o decebre't en qualsevol moment. Els seus diàlegs són frescos, amb una tensió deliciosa, on sol ser més important allò que els personatges no diuen (i que tu sí que saps), que allò que sí que diuen en aquelles frases curtes i familiars. Hi ha un cert to de malenconia

i un humor àcid que es repeteix. La pèrdua, el dol, l'amor... són temes habituals en les seves obres, si bé mai no els tracta de la mateixa manera. Als seus llibres sempre hi ha animals d'una presència protagonista que, habitualment, no tenen veu però que tampoc sembla que els faci falta. Les relacions familiars són un dels articuladors comuns, i com les entén i les explica, sense disfresses ni adorns, és la seva millor habilitat. Les diferents perspectives de la mateixa història a *Juny* recorden les de *Les pereres fan la flor blanca*, però la història és més completa i la mirada més àmplia, superant a l'anterior en estructura i personatges. Dels quatre llibres, aquest és probablement el més ambiciós i el més proper a *A dalt tot està tranquil*. Aquests dos són llibres durs, on la vida se'ns presenta com és, sense embuts, però on sempre hi ha espai per una mica de llum i per una esperança que, potser, a continuació, tot serà millor.» 

VERDURETES AL VAPOR AMB MAIONESA SENSE OU

Un plat ideal per a vegetarians i vegans,
fàcil de fer i deliciós



Ingredients

- 1 coliflor petita blanca
- 1 coliflor petita verda
- 1 bròquil petit
- 1 carbassó
- 2 patates
- 2 pastanagues

REDACCIÓ

Tallem la coliflor i el bròquil a floretes. Fem a trossos les patates, i el carbassó amb pell i les pastanagues a rodanxes.

En una olla amb sal, posem l'aparell del vapor i a dins col·loquem les verduretes salades, una mica d'aigua, les tapem i les deixem bullir deu minuts. Han de quedar *al dente*. Les esquitxem amb aigua freda per parar el bull i que quedin més verdes.

Les podem acompanyar amb un raig d'oli d'oliva bo. També us proposem una maonesa sense ou: en un bol posem una tassa de gira-sol, tres cullerades de llet i una molla de pa mullat amb vinagre. Sal i pebre. Ho passem tot pel túrmix. Queda una maonesa una mica més líquida, adequada per a aquelles persones que no mengen ou. 



Nuet proposa de 'explorar acords' entre Catalunya en Comú i ERC per al 28-A



El Parlament Europeu rectifica i permet una exposició censurada sobre el català



Guardiola torna a denunciar davant la premsa anglesa la situació dels presos polítics catalans



L'Audiència espanyola es declara competent i jutjarà la cúpula dels Mossos



Girauta aplanar el camí perquè Arrimadas sigui la candidata per Barcelona a les eleccions espanyoles